

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Finanční hospodaření podniku ve smíšeném vlastnictví

Vypracovala: Jana Křížová
Vedoucí práce: Ing. Filip Petrách, Ph.D.

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana KŘÍŽOVÁ**
Osobní číslo: **E13102**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Finanční hospodaření podniku ve smíšeném vlastnictví**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je na základě finanční analýzy provedené na vybraném podniku charakterizovat a posoudit vývoj finančního hospodaření podniku s důrazem na současnou finanční situaci a zároveň navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace v daném podniku.

Osnova:

1. Literární rešerše.
2. Metodika a cíl práce.
3. Finanční analýza.
4. Zhodnocení ukazatelů finanční analýzy na vybraném podniku.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Pilařová, I. & Pilátová, J. (2014). Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2014. Praha: VOX.

Synek, M. & Kislingerová, E. (2010). Podniková ekonomika. Praha: C. H. Beck.

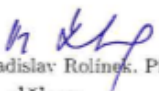
Kislingerová, E. & Hnilica, J. (2005). Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C. H. Beck.

Peterson, D., P. & Fabozzi, F., J. (2006). Analysis of financial statements. Hoboken: Wiley.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Filip PETRÁCH, Ph.D.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **16. ledna 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. dubna 2016

Jana Křížová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Filipu Petráchovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a spolupráci v průběhu zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala podniku ve veřejném vlastnictví, který mi ochotně poskytl informace a data, která mi pomohla k jejímu vypracování.

Obsah

ÚVOD.....	3
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	4
2.1. Veřejné statky.....	4
2. 2. Veřejná správa	6
2. 3. Veřejný sektor	7
2. 4. Partnerství veřejného a soukromého ziskového sektoru.....	8
2. 5. Finanční systém.....	10
2. 5. 1. Soustava veřejných rozpočtů	10
2. 5. 2. Prostředky plynoucí ÚSC.....	12
2. 6. Majetková a kapitálová struktura podniku.....	16
2. 6. 1. Majetková struktura	16
2. 6. 2. Kapitálová struktura.....	16
2. 7. Finanční analýza	17
2. 7. 1. Uživatelé finanční analýzy.....	17
2. 7. 2. Zdroje finanční analýzy	18
2. 8. Metody finanční analýzy	20
2. 8. 1. Analýza absolutních dat.....	20
2. 8. 2. Analýza poměrových ukazatelů	21
2. 8. 3. Analýza rozdílových ukazatelů	26
3. METODIKA A CÍL PRÁCE	28
4. PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
4. 1. Charakteristika zkoumaných podniků	33
4. 2. Výpočty poměrových ukazatelů.....	46

4. 3. Analýza rozdílových ukazatelů	61
4. 4. Doporučení.....	63
5. ZÁVĚR.....	65
I. SUMMERY	67
II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
III. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	
IV. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	
V. SEZNAM PŘÍLOH	
VI. PŘÍLOHY	

Úvod

Odpad je vedlejší produkt existence lidské civilizace a jeho objem vzrůstá s tím, jak jsme „civilizovanější“. (Martin Hobrland)

Do konce 19. století se lidé museli starat o svůj odpad sami bez pomoci města či obce. Řídili se příslovím „sejde z očí, sejde z mysli“, a proto většina odpadků končila v řekách, v rybnících, nebo na ulici. S přibývajícimi odpadky rostly i zdravotní problémy lidí, a to donutilo města k řešení situace. Na přelomu 19. a 20. století proto města začala poskytovat občanům služby odpadového hospodářství, aby zabránila přibývajícím nemocem. Začíná tedy svoz komunálních odpadů.

Dnes je odpadové hospodářství na velmi dobré úrovni. Všechny podniky, ať už mají vlastnictví soukromé, veřejné nebo smíšené, řeší své hospodaření s penězi a občané hledí na kvalitu poskytovaných služeb. Proto se tato práce bude zabývat finanční analýzou, která pomůže odhalit hospodaření dvou podniků v tomto předmětu podnikání, a jak lpí na kvalitě služeb. Pro tuto bakalářskou práci jsou zvoleny podniky .A.S.A. České Budějovice, s. r. o., tedy podnik ve smíšeném vlastnictví, a spolu s ním podnik ve veřejném vlastnictví XY, s. r. o., který bude sloužit pro srovnání obou podniků.

Cílem této práce je provést finanční analýzu, a posléze navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení finanční situace podniků.

Práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou, a část praktickou. Teoretická část se zabývá problémem veřejných statků, oběma sektory vlastnictví (tedy veřejným a smíšeným), dále financováním a finanční analýzou. Finanční analýza je zaměřena na zdroje, ze kterých jsou data čerpána, a na poměrové ukazatele, které jsou stěžejní pro praktickou část.

V praktické části jsou obsaženy hodnoty poměrových ukazatelů, které se zaměřují na výnosnost, zadluženost a likviditu podniků v letech 2007 – 2014.

2 Literární rešerše

2.1. Veřejné statky

Jedná se o statky, které splňují určité charakteristické vlastnosti, konkrétně nerivalita ve spotřebě a nevyloučitelnost ze spotřeby. Tím se veřejné statky liší od statků soukromých, které jsou naopak rivalitní a vyloučitelné ze spotřeby. Mimo tyto dvě skupiny je zaváděn ještě statek smíšený, který splňuje pouze jednu z uvedených vlastností (Špalek, 2011).

Vlastnosti statků se dají rozdělit do plné dělitelnosti spotřeby ekonomických statků, které umožňují učinit efektivní rozhodnutí o rozdělení zdrojů na jejich produkci prostřednictvím cenového systému, a které vyvolávají rivalitu mezi spotřebiteli. Skutečnost plných nedělitelných statků vyplývá naopak z nerivality (spotřeba jednoho spotřebitele neohroží spotřebu dalších spotřebitelů), a dále se obtížně rozhoduje o rozdělení tržních cen (Hamerníková & Maaytová, 2010).

Statky se člení podle různých kritérií na:

- volné
- ekonomické.

Volné statky jsou takové statky, které jsou k dispozici v neomezeném množství, které není nutné mezi uživatele rozdělovat, a jejich cena je nulová (Peková, 2008).

Ekonomické statky se dále člení podle instituce, která rozhoduje o statcích, tedy na:

- čisté tržní
- čisté netržní (veřejné)
- polotržní.

Čisté tržní statky lze koupit na trhu. Jejich cena je stanovena bez vstupu státu, a naopak je to u čistých netržních statků, kde o ceně (uživatelském poplatku) rozhoduje stát. Pro polotržní statky se cena stanovuje na trhu, ale se vstupem státu, který udává její minimální nebo maximální možnou cenu (Pospíšil, 2013).

Zajímavou kategorií jsou smíšené statky, které se v realitě objevují mnohem častěji, než čistý veřejný statek. Nejvýznamnější skupinou smíšených statků jsou tzv. klubové statky, které jsou vyloučitelné, ale nerivalitní ve spotřebě. Příkladem jsou tzv. lokální veřejné statky, a při vhodném uspořádání lze akceptovat i možnost soukromého poskytování veřejných statků (Špalek, 2011).

Hlavním cílem bakalářské práce jsou tzv. veřejné služby poskytované na lokální úrovni, avšak nebudou zde chápány specifické vlastnosti veřejných statků, ale veřejně poskytovaných služeb (Slavík, 2012).

Podle Špalka (2011) pojem veřejný statek odkazuje na potřebu veřejného poskytování, která ale není prokázána. Proto byl postupem času zaveden do ekonomické terminologie veřejně poskytovaný statek. Je to tedy statek, na jehož financování se podílí veřejný sektor nebo veřejné finance. Tím se veřejné poskytování odkazuje na způsob jejich alokace.

Odpadové služby nemají povahu veřejných služeb, alespoň ne v čisté podobě. Mají spíše charakter soukromých statků s rizikem efektu přetížení, a to některé autory vede k označení smíšené veřejné statky. Protože veřejně poskytované služby, které poskytují obce, mají velký rozsah, bude práce zaměřena na služby v oblasti odpadového hospodářství (Slavík, 2012).

Odpadové hospodářství obsahuje činnosti, kterými jsou předcházení vzniku odpadů, nakládání s odpady, následná péče o místo, kde jsou odpady trvale uloženy a kontrola. Je to oblast, která rozvíjí národní hospodářství, a kterým se začaly zabývat průmyslové a vyspělé země v 80. letech minulého století.¹

Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech definuje, co odpadové hospodářství obsahuje, jaké jsou povinnosti při nakládání s odpady, vybranými výrobky, plány odpadového hospodářství a výkony veřejné správy.²

¹ Ministerstvo životního prostředí: Odpadové hospodářství. (2008). Ministerstvo životního prostředí: Odpadové hospodářství [Online]. Retrieved March 09, 2016, from http://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

² Zákony pro lidi: Zákon o odpadech. (2001). Zákony pro lidi: Zákon o odpadech [Online]. Retrieved March 09, 2016, from <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>

2. 2. Veřejná správa

Veřejná správa zahrnuje oblast, kde je cílem naplnit veřejný zájem.

Základní druhy ekonomických subjektů v oblasti veřejné správy jsou:

- organizační složky státu
- organizační složky krajů a obcí
- právnické osoby zřizované státem
- právnické osoby zřizované územními samosprávnými celky (dále jen ÚSC) (Šebestová, 2008).

Každá vládní úroveň hospodaří podle svého rozpočtu. Ten je důležitým nástrojem pro zabezpečení úkolů každé vládní úrovně, včetně ÚSC, a ty si mohou rozhodovat o objemu a struktuře svého rozpočtu (Peková, 2008).

Územní samospráva je vnímána jako forma veřejné vlády a správy. Každý stupeň ÚSC spravuje veřejné věci na území menším, než je stát (Provazníková, 2015).

Municipální úroveň územní samosprávy je představována volenými orgány s určitou nařizovací pravomocí a s určitou mírou daňové pravomoci na nižší než státní, či regionální úrovni. Obce a kraje zakládají a ruší právnické osoby (nejčastěji akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným), schvalují jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací listiny, stanovy delegují zástupce obce na valnou hromadu obchodních organizací a navrhuje zástupce do ostatních orgánů obchodních společností (Peková, 2004).

Dle nového občanského zákoníku (2014) je podnik nazýván jako obchodní závod. V bakalářské práci bude zmiňován již zavedený a vžitý název obchodního závodu, tedy podnik (Eliáš & Svatoš, 2012).

2. 3. Veřejný sektor

Pojmem veřejný sektor se rozumí část národního hospodářství, která se nachází ve veřejném vlastnictví, rozhoduje se v ní veřejnou volbou, a probíhá tam veřejná kontrola. Charakteristikou jednotlivých institucí a organizací ve veřejném sektoru je jejich financování, ať už částečné nebo úplné, z veřejných prostředků (Hamerníková & Maaytová, 2010).

Funkce veřejného sektoru jsou:

a) ekonomické – zabezpečují veřejné statky, popřípadě odstraňují negativní externality, a vytvářejí pracovní příležitosti

b) sociální – zajišťují služby pro sociálně slabší vrstvy obyvatel, ovlivňují sociální vazby a sociální postavení občanů

c) politické – činnost jednotlivých resortů veřejného sektoru ovlivňují dílčí politiky (Peková & Pilný, 2002).

Podstatou veřejného podnikání je reagovat na poptávku občanů po veřejných službách a veřejných statcích a zabezpečovat jejich kvalitu (Ochrana & Půček, 2012).

I přesto, že jsou vstupy veřejného sektoru nakupovány za tržní cenu, tak se za tržní cenu neprodávají. Proto ve veřejném sektoru nepůsobí kategorie zisku, ale působí zde tendence neefektivnosti (Rektořík, 2002).

Cílem veřejného sektoru není maximalizace zisku, ale snaha maximalizovat zaměstnanost a politickou prestiž, a současně není vystaven riziku bankrotu. Pokud jsou některé investice veřejných firem chybné, pak je v zájmu centrální (lokální) vlády zachránit firmu s využitím veřejných rozpočtů (Slavík, 2012).

2. 4. Partnerství veřejného a soukromého ziskového sektoru

Nově zavedená forma vlastnictví, která se rozvíjí v posledních desetiletích, je veřejně-soukromý sektor neboli smíšené vlastnictví. Smíšené vlastnictví se považuje za novou perspektivu, která by měla rozvíjet veřejný sektor za pomoci zkušeností soukromého sektoru. Každý sektor však funguje na základě různých mechanismů, a každý z nich používá různé praktiky při realizaci cílů (Dechev, 2015).

Založení společného podniku

Veřejnou správu lze vykonávat prostřednictvím soukromého subjektu. V případě této práce jde o poskytování služeb, kdy veřejný sektor využije soukromý sektor k plnění veřejných úkolů prostřednictvím právnické osoby, kterou zřídí ÚSC (Šebestová, 2008).

Obec může do podniku vložit movitý a nemovitý majetek, i peněžní prostředky, ale ztrácí nad nimi vlastnické právo. Společný podnik zabezpečuje nejen veřejné statky, ale produkuje i soukromé tržní a polotržní statky na ziskovém principu. Pokud se firma ocitne ve ztrátě, pak se obec musí podílet na její úhradě ze svého rozpočtu. Mezi obcí a firmou (provozovatelem) je sepsána písemná smlouva, ve které se oba subjekty dohodnou, komu budou občané platit uživatelský poplatek, a zda bude obec hradit celkové náklady na veřejné statky ze svého rozpočtu. Dále se tam přesně specifikuje využití majetku pro produkci veřejných statků, způsob jejich kontroly a případné sankce (Peková, 2004).

K výhodám partnerských vztahů patří vyšší ekonomická a organizační účinnost a hospodárnost, přístup k dodatečným peněžním prostředkům, přenesení částečného rizika na soukromý sektor, lepší přístup k uživateli, konkurence a vyšší kvalita služeb. Naopak k nevýhodám se řadí korupce a protekce nebo prosazování zájmů lobbistických skupin (Provazníková, 2009).

PPP – Public private partnership

PPP často bývá zaměňováno s obratem smíšené vlastnictví.

Dle odborné literatury je PPP možné definovat jako dohodu, podle které soukromý sektor poskytuje majetek a služby, a za jejichž poskytování odpovídá, a které by jinak poskytoval a odpovídal za ně stát. Předmětem PPP jsou smlouvy nebo jednání, které se

týkají dopravní infrastruktury, komunální infrastruktury, infrastruktury v souvislosti s poskytováním vzdělávacích, kulturních a zdravotnických služeb, nebo sportovních zařízení (Dechev, 2015).

Každý orgán veřejné správy musí posoudit, zda realizace projektu prostřednictvím PPP přinese požadované výsledky, a zda je tato varianta realisticky možná (Šebestová, 2008).

2. 5. Finanční systém

Hospodaření ÚSC se vytváří na základě ročního rozpočtu, který je jejich základním nástrojem (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

2. 5. 1. Soustava veřejných rozpočtů

Důležitým nástrojem při plnění úkolů jednotlivých vládních úrovní jsou veřejné rozpočty, případně mimorozpočtové fondy. Nejdůležitějším rozpočtem je územní rozpočet (rozpočet obce, regionu), který zajišťuje financování ÚSC (Peková, 2011).

Do soustavy veřejných rozpočtů, se zahrnují rozpočty:

- nadnárodní (EU)
- ústřední (státní)
- územní samosprávy veřejných podniků a vládních neziskových organizací ve veřejném sektoru (Peková & Pilný, 2002).

Do soustavy mimorozpočtových fondů se řadí:

- státní fondy (účelové)
- státní fondy na podporu podnikání
- státní privatizační fond
- státní svěřenecké fondy
- ostatní mimorozpočtové fondy (Hamerníková & Maaytová, 2010).

Bez účasti veřejných prostředků, nebo pod veřejnou kontrolou, nelze realizovat investice do odvětví pro podporu ekonomického rozvoje, neboť jsou z velké části nedělitelné (Rektořík, 2002).

Dále je nezbytné vyčlenit finanční prostředky z veřejných rozpočtů pro zajištění kvalitního životního prostředí (Peková & Pilný, 2002).

V průběhu rozpočtového období dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů vlivem působení různých faktorů. Příjmy a výdaje se rozdělují na běžnou a kapitálovou část rozpočtu (Peková, 2011).

V případě běžného rozpočtu, kde se bilancují většinou každoročně se opakující příjmy a neinvestiční opakující se výdaje, tvoří rozhodující část rozpočtu, který by měl být vyrovnaný, resp. přebytkový. Deficit tohoto rozpočtu by měl být pouze výjimečný.

Pokud tomu tak není, pak by se mělo přehodnotit hospodaření v běžném rozpočtu (Peková, 2008).

Tabulka 1 – Obecné schéma běžné části rozpočtu

Příjmy:	Výdaje:
daňové:	- všeobecné veřejné služby (veř. správa ...)
- svěřené daně	- veřejný pořádek (policie, hasiči apod.)
- sdílené daně	- vzdělání
- místní (a regionální) daně	- péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.)
- správní poplatky (daně)	- bydlení
nedaňové:	- komunální služby
- uživatelské poplatky za služby	- na podnikání
- příjmy z pronájmu majetku	- ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.)
- příjmy od vlastních neziskových organizací	- placené úroky
- zisk z podnikání	- běžné dotace jiným rozpočtům
- ostatní	
přijaté transfery:	
- běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu	
- běžné (neinvestiční) dotace ze státních fondů	
- od územních rozpočtů	

- ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce, apod.)	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Peková (2011) – Finance územní samosprávy

Kapitálovou část rozpočtu tvoří neopakující se, spíše jednorázové příjmy s jednorázovými výdaji. Kapitálový rozpočet slouží k úhradě deficitu běžného rozpočtu, a naopak, je tam převáděn i přebytek z běžného rozpočtu (Peková, 2008).

Tabulka 2 – Obecné schéma kapitálové části rozpočtu

Příjmy:	Výdaje:
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
- příjmy z investičních úvěrů a půjček apod.	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytnuté střednědobé a dlouhodobé půjčky
- dary na investice	- splátky dříve přijatých půjček
- přebytek běžné části rozpočtu	- na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: Peková (2011)

2. 5. 2. Prostředky plynoucí ÚSC

Státní fond životního prostředí

Tento fond lze definovat jako specificky zaměřenou instituci, která se považuje za významný finanční zdroj pro ochranu a zlepšení stavu životního prostředí. Jeho příjmy

jsou tvořeny z plateb za znečišťování a poškozování životního prostředí, a ze splátek půjček včetně jejich úroků (Soukopová, 2011).

Ze státního fondu životního prostředí jsou naopak poskytovány podpory formou dotace, půjčky, nebo případně formou příspěvku na úhradu úroků.³

Fondy a programy EU

- program Phare – jeho cílem je posílit veřejnou správu a veřejné instituce, aby byly schopné efektivní činnosti uvnitř EU
- operační program životního prostředí – přispívá ke zlepšení stavu ovzduší, půdy a vody, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu.⁴

Poplatky

Vybírání poplatků má v zásadě dva cíle. Prvním cílem je vytvořit pro subjekty donucovací prostředí, a druhým je získat finanční prostředky od subjektů, kteří nerespektují předpisy a prostředky na zlepšení životního prostředí tam, kde nelze jednoznačně určit původce poškození (Peková & Pilný, 2002).

Poplatky v oblasti odpadového hospodářství jsou:

- poplatky za uložení odpadů
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků.⁵

³ Ministerstvo životního prostředí: Státní fond životního prostředí ČR. (2015). Ministerstvo životního prostředí: Státní fond životního prostředí ČR [Online]. Retrieved March 09, 2016, from http://www.mzp.cz/cz/statni_fond_zivotniho_prostredi

⁴ Ministerstvo životního prostředí: Fondy a programy EU. (2015). Ministerstvo životního prostředí: Fondy a programy EU [Online]. Retrieved March 09, 2016, from http://www.mzp.cz/cz/fondy_programy_eu

⁵ Ministerstvo životního prostředí: Poplatky. (2015). Ministerstvo životního prostředí: Poplatky [Online]. Retrieved March 09, 2016, from <http://www.mzp.cz/cz/poplatky>

Poplatky za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, upravuje zákon o místních poplatcích, který upravuje to, jaká fyzická osoba bude poplatek platit, a jakou částku za osobu. Dle zákona o místních poplatcích tvoří sazbu poplatku částka až 250 Kč osobě, která má v obci trvalý pobyt, a částka až 750 Kč na základě skutečných nákladů obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu osobě, která má též trvalý pobyt v obci.⁶

Zvýšení plateb za komunální odpad přichází ze strany provozovatelů svozu komunálního odpadu z důvodu stárnutí populace, která žádá zajištění komplexních služeb. Dalším aspektem zvýšení plateb je odliv obyvatel, kde lze očekávat dostatečnou kapacitu přepravy (Slavík, 2012).

Dotace

Nenávratné financování programu, projektu nebo činnosti z veřejného rozpočtu, ze státních fondů nebo ze zahraničních fondů prostřednictvím Národního fondu, nebo Evropského společenství. Dotace je udělena po schválení tomu, kdo zažádá o dotaci, a zároveň splní předem stanovené podmínky.⁷

Dotace, které lze čerpat, jsou účelové dotace, běžné a kapitálové dotace. V případě, že obce nebo kraje mají automaticky nárok na dotaci, kterou dostávají pravidelně, jedná se o nárokovou dotaci. Pokud obec musí o dotaci zažádat, pak se jedná o dotaci nenárokovou, a v tomto případě nemusí být dotaci vyhověno. Dotace poskytnuté obcím zahrnují běžné dotace, které jsou jim určeny podle specifik při zajišťování veřejně prospěšných služeb a statků (Provazníková, 2015).

O dotaci mohou zažádat obce, města, svazky obcí, kraje, neziskové organizace, příspěvkové organizace, státní podniky a podnikatelské subjekty. Protože roste množství odpadů a problémy s tím spojené, měly by řešit a využívat vybudování sběrného dvora, třídiřny odpadů, využití odpadů, nebo výstavbu kompostárny. Cílem podpory Operačního

⁶ Zákony pro lidi: Zákon o místních poplatcích. Zákony pro lidi: Zákon o místních poplatcích [Online]. Retrieved March 09, 2016, from <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

⁷ Seget'a, L. (2014). CYRRUS ADVISORY: Dotace [Online]. Retrieved from <http://www.dotacni.info/glossary/dotace-2/>

programu životního prostředí je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží.⁸

Operačním programem se rozumí strategický dokument, který podporuje oblast činností nebo konkrétní region soudržnosti na základě zpracování členských zemí EU. Jsou v něm popsány cíle a priority, kterých chce členská země v dané oblasti dosáhnout, a na které je možné čerpat prostředky.⁹

Účelové dotace slouží pro částečné financování opakujících se výdajů. Nevýhodou v poskytování těchto dotací je, že chybí dlouhodobá pravidla pro její poskytování, a to obcím znesnadňuje rozpočtování a plánování do dalších let. Další nevýhodou je velký podíl účelových dotací, které při nevyužití propadávají. Proto se převádí účelové dotace na neúčelové, a z toho důvodu je kladen větší důraz na výkonnostní ukazatele veřejných služeb, které slouží pro poskytování dotací (Provazníková, 2015).

V letech 2007 – 2013 bylo možné získat dotaci na nejrozličnější systémy a zařízení pro svoz, separaci a úpravu komunálního odpadu.¹⁰

Ministerstvo životního prostředí dlouhodobě podporuje aktivity nevládních neziskových organizací. Dotace na projekty obecně prospěšných společností a občanských sdružení jsou poskytovány ročně, při nejvyšší možné částce 200 – 300 tisíc korun za projekt.¹¹

⁸ Operační program životního prostředí: Prioritní osa 4. (2007). Operační program životního prostředí: Prioritní osa 4 [Online]. Retrieved March 13, 2016, from <http://www.opzp2007-2013.cz/sekce/370/prioritni-osa-4/>

⁹ Seget'a, L. (2014). CYRRUS ADVISORY: Dotace [Online]. Retrieved from <http://www.dotacni.info/glossary/dotace-2/>

¹⁰ Valová, J. (2012). CYRRUS ADVISORY: Dotace na odpadové hospodářství [Online]. : *Brusel Zvedá Prst! Češi Neskládkujte A Konečně Čerpejte Dotace!*. Retrieved from <http://www.dotacni.info/tag/dotace-na-odpadove-hospodarstvi/>

¹¹ Ministerstvo životního prostředí: Grantová řízení pro nevládní a neziskové organizace (NNO). (2015). Ministerstvo životního prostředí: Grantová řízení pro nevládní a neziskové organizace (NNO) [Online]. Retrieved March 09, 2016, from http://www.mzp.cz/cz/grantova_izeni_pro_nno

2. 6. Majetková a kapitálová struktura podniku

Důležitým úkolem podniku je udržet si majetkově-kapitálovou stabilitu, která určuje optimální vztah mezi majetkem a používaným kapitálem (Valach, 1999).

2. 6. 1. Majetková struktura

Každý podnik potřebuje ke svému podnikání hmotné a finanční prostředky, které využívá k výrobě (Synek, 2003).

Souhrnné vyjádření hospodářských prostředků v peněžních jednotkách se označují jako aktiva a jejich konkrétní složení se označuje jako majetek. Majetek se dělí na dvě základní skupiny, a to na dlouhodobý majetek a oběžný majetek, který se od sebe liší svou dobou použitelnosti. Oproti tomu se všechny kapitálové (finanční) prostředky označují jako pasiva (Synek & Kislingerová, 2010).

Hospodaření s majetkem musí být zveřejňováno, aby byla možná odborná veřejná kontrola i občanská kontrola ze strany občanů, obyvatelů a uživatelů služeb, kteří přispívají na pořízování nového majetku (např. prostřednictvím uživatelských poplatků nebo daní). Majetek obcí a krajů slouží k ovlivňování a plnění dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje daného území a využívá se k zabezpečování veřejných statků prostřednictvím lokálního a regionálního veřejného sektoru. Nepotřebný majetek může územní samospráva využít k podnikání a dosažení dalších příjmů do svého rozpočtu (Peková, 2011).

2. 6. 2. Kapitálová struktura

Kapitál rozlišujeme vlastní a cizí. Podnik by měl mít jen tolik kapitálu, kolik potřebuje (Synek & Kislingerová, 2010).

Vlastními zdroji se financují stálá a oběžná aktiva. Cizí zdroje slouží ke krytí krátkodobých dluhů (závazků) se splatností do jednoho roku a dlouhodobých dluhů (závazků) se splatností nad jeden rok (Peková, 2011).

2. 7. Finanční analýza

Finanční analýza, dříve také nazývána jako bilanční analýza, je chápána jako rozbor finanční situace podniku (Mrkvička & Kolář, 2006).

Analýza dokáže ohodnotit minulost, současnost i budoucnost finančního hospodaření, na rozdíl od účetních informací, které zobrazují pouze minulost (Valach, 1999).

Jejím cílem je poznat finanční zdraví podniku, které závisí na finanční výkonnosti a finanční pozici, zjistit jeho slabé stránky, které by mohly vést k problémům, a určovat jeho silné stránky (Holečková, 2008).

Finanční analýza je významná pro zkvalitnění finančního rozhodování, pro odhalení negativních i pozitivních faktorů, které hospodaření ovlivnily, a pro kontrolu. Také je důležitá pro srovnání s finanční analýzou podnikatelského sektoru, kde se hodnotí, který ze subjektů je schopen efektivněji zajistit určitý produkt (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

K tomu, aby mohla být provedena finanční analýza, je zapotřebí velké množství dat z různých zdrojů a různých povah. Proto jsou data klíčovou součástí postupných kroků „čtyřlístku“ finanční analýzy, kterými jsou:

- data
- metody analýzy
- provedení analýzy
- interpretace výsledků (Kovanicová & Kovanic, 1999).

2. 7. 1. Uživatelé finanční analýzy

O informace týkající se finanční situace podniku se zajímají subjekty, kteří přijdou do styku s daným podnikem, a ty se rozdělují na externí a interní uživatele (Kislingerová, 2004).

Externí analýza slouží subjektům k posouzení finanční důvěryhodnosti podniku na základě zveřejňovaných účetních výkazů a jiných veřejně přístupných zdrojů. Mezi externí subjekty se řadí investoři, banky a jiní věřitelé, obchodní partneři (dodavatelé, odběratelé), stát a jeho orgány a konkurenti. Interní analýzu provádějí podnikové útvary, přizvané nebo povolané osoby, jakožto auditoři, oceňovatelé nebo ratingové agentury. Ti

mají na rozdíl od externích uživatelů k dispozici interní informace, údaje finančního, manažerského nebo vnitropodnikového účetnictví, různé statistiky nebo kalkulace. K interním subjektům patří manažeři, zaměstnanci a odbory (Holečková, 2008).

2. 7. 2. Zdroje finanční analýzy

Finanční analýza vychází z účetnictví, které nám dává informace na základě finančních výkazů. Jsou to: výkaz zisku a ztráty, rozvaha a přehled o peněžních tocích neboli cash flow (Holečková, 2008).

Zdrojem finanční analýzy nejsou pouze výkazy, které shromažďují, evidují, třídí a dokumentují údaje o hospodaření podniku. Jsou to i zdroje z oblasti vnitropodnikového účetnictví, ekonomické statistiky, peněžního a kapitálového trhu (Valach, 1999).

Rozvaha

Rozvaha se skládá z jednotlivých položek aktiv a pasív, neboli z majetku a zdrojů jeho krytí v peněžním vyjádření (Grünwald & Holečková, 2009).

Účetní rozvaha může vypadat tak, že se jednotlivé položky řadí do jednotlivých řádků, a ve sloupcích jsou pak položky: brutto, korekce a netto. Ty ve skutečnosti realizují zásadu opatrnosti při oceňování aktiv (Mrkvička & Kolář, 2006).

Výkaz zisku a ztráty

Tento výkaz informuje o úspěšnosti práce podniku a jeho výsledku, kterého dosáhl svou podnikatelskou činností. Skládá se z nákladů a výnosů a zachycuje jejich vztahy. Podílí se na tvorbě výsledku hospodaření, který je v rozvaze udáván jako jeden z údajů (Holečková, 2008).

Výkaz je sestavován na základě tzv. akruálního principu. To znamená, že položky jsou zachycovány a vykazovány v období, s nímž časově a věcně souvisejí (Grünwald & Holečková, 2009).

U tohoto výkazu se rozlišuje část provozní, finanční a mimořádná. Toto rozdělení slouží pro výpočet různých ukazatelů rentability (Holečková, 2008).

Příloha k účetní závěrce

Příloha doplňuje rozvahu a výkaz zisku a ztráty o informace, které v nich nenalezneme. Tyto informace slouží externím uživatelům, kteří je potřebují k porovnání s minulostí podniku, a zároveň můžou odhadnout budoucí vývoj podniku. Zároveň by příloha měla obsahovat informace, které jsou důležité k provedení finanční analýzy, a nejsou součástí účetních výkazů (Holečková, 2008).

Přehled o peněžních tocích (cash flow)

Na rozdíl od výkazu zisku a ztráty se cash flow zabývá peněžními toky, tj. příjmy a výdaji, které vznikly v určitém období (Jindřichovská & Blaha, 2001).

Tento výkaz je důležitý pro posouzení likvidity a platební schopnosti podniku. Ukazuje se, že růst zisku neznamena růst peněžních prostředků (Holečková, 2008).

Přehled o peněžních tocích se člení na činnost:

- provozní
- investiční
- finanční (Grünwald & Holečková, 2009).

Výroční zpráva

Slouží uživatelům jako informace o finanční pozici a výsledcích finančního hospodaření podniku, a jejím účelem je informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení podniku. Výroční zpráva musí být ověřená auditorem a poskytovat věrný a poctivý obraz všem uživatelům (Mrkvička & Kolář, 2006).

2. 8. Metody finanční analýzy

Fundamentální analýza

Fundamentální analýzou podniku se zjistí, jaký vliv působí na vnitřní a vnější ekonomické prostředí podniku, v jaké aktuální fázi života podnik je, nebo jakého charakteru jsou podnikové cíle (Sedláček, 2011).

Technická analýza

Tato metoda zpracovává zjištěné údaje, které jsou obsaženy ve finančních výkazech, nebo z údajů z nich odvozené – ukazatelů. Na základě toho se analýza dělí na dvě skupiny, a to:

- a) metodu absolutní
- b) metodu relativní.

Metoda absolutní se zabývá pouze údaji, které jsou přímo uvedeny v účetních výkazech. Výhodou je, že se podnik může porovnat sám se sebou, ale nemůže se porovnat s podnikem jiné velikosti. V případě relativní metody slouží zjištěné údaje v účetních výkazech k jejich poměrování. Poměry mezi dvěma závislými položkami se uplatňují v analýze vertikální a v analýze poměrových ukazatelů (Holečková, 2008).

Dle Sedláčka (2011) vede technická analýza ke zpracování ekonomických dat, a následně k ekonomickému posouzení výsledků.

2. 8. 1. Analýza absolutních dat

Analýza trendů (horizontální analýza)

Tato analýza porovnává změny položek v jednotlivých výkazech v časové posloupnosti. Analýza se provádí po řádcích (odtud horizontální). K tomu, aby analýza poskytla informace, které firma potřebuje, musí mít k dispozici časovou řadu údajů, která by měla být delší než 2 období, a dále by měla zajistit srovnatelnost údajů v časové řadě (Mrkvička & Kolář, 2006).

Procentní rozbor (vertikální analýza)

Procentním rozbohem se rozumí podíl jednotlivých položek výkazů k jediné zvolené základně. V rozvaze je základnou výše aktiv nebo výše pasiv, ve výkazu zisku a ztráty pak výnosy celkem (Mrkvička & Kolář, 2006).

V této analýze se postupuje v jednotlivých letech od shora dolů (proto vertikální), ne napříč jednotlivými roky (Sedláček, 2009).

2. 8. 2. Analýza poměrových ukazatelů

Municipální účetní jednotky (v případě veřejných společností) nejsou zřizovány za účelem podnikání a dosahování zisku, na rozdíl od podnikatelských subjektů. Avšak v oblasti finančního řízení musí plnit stejné úkoly, tj. efektivně řídit svou činnost. Tím je myšleno hospodárné využití majetku, popřípadě znalost zaměstnanců. Neziskové organizace se souhlasem svého zřizovatele mohou vedle hlavní činnosti, pro kterou jsou zřízeny, provozovat ziskovou činnost, tzv. doplňkovou. Doplňková činnost nesmí být ztrátová, nesmí na ni být použity veřejné prostředky a používá se pro rozvoj a podporu hlavní činnosti. Nejvýraznějším problémem u neziskových organizací je řízení likvidity, cash flow, přiřazování nákladů výnosům a kalkulace (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ukazatele rentability

Rentabilitou se rozumí výnosnost (ziskovost), kterou podnik dosahuje použitím investovaného kapitálu, a ten je schopen vytvářet nové zdroje. Ty jsou pak předmětem měření těchto ukazatelů (Valach, 1999).

Poměřuje zisk (na různých úrovních) s jinými vstupními veličinami (nejčastěji celková aktiva a vložený kapitál) (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE) slouží zejména vlastníkům společnosti, aby zjistili, jestli jejich kapitál přináší dostatečný výnos, a jestli odpovídá velikosti jejich investičního rizika. Pro vlastníka je důležité, aby cena vlastního kapitálu byla vyšší než cena cizího kapitálu (Sedláček, 2009).

Oproti ukazateli ROE stojí další ukazatel, a to rentabilita vloženého kapitálu (ROA). Zabývá se výnosností celkového kapitálu bez ohledu na to, zda je vlastní nebo

cizí. O celkovém kapitálu se hovoří i tehdy, pokud někdo má na mysli celková aktiva, protože ty vytváří pro podnik nové zdroje (Valach, 1999).

Pokud by se do čitatele místo zisku před zdaněním a před úroky (EBIT) dosadil čistý zisk, mohlo by to silně ovlivnit strukturu financování podniku, a nebylo by možné porovnat podniky s rozdílnou kapitálovou strukturou (Kislingerová, 2005).

ROA by měl vyjít menší než ROE (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Rentabilita tržeb (ROS) zjišťuje, jak využít všechny prostředky (kapitál, personál, budovy, stroje), aby podnik pokryl náklady a vytvořil zisk (Sedláček, 2009).

Pokud podnik rozhoduje o zvýšení výroby a prodeje v důsledku volné kapacity, pak se snadno zjišťuje přínos z tržeb (Mrkvička & Kolář, 2006).

Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE) vyjadřuje, jak je dlouhodobě vázaný kapitál v podniku výnosný. Jedná se o dlouhodobé úvěry, dlouhodobé půjčky, rezervy a vlastní kapitál (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ukazatele likvidity

Pojem likvidita zahrnuje oběžný majetek, který má formu peněz, nebo se má do 1 roku v peníze přeměnit, aby tím byly vyrovnány krátkodobé závazky včas a v plné výši až nastane jejich splatnost (Grünwald & Holečková, 2009).

Běžná likvidita ukazuje, kolikrát krátkodobá aktiva pokrývají krátkodobé závazky (Sedláček, 2009).

Pokud se podnik dostane do finančních potíží, pak své závazky splatí pomaleji, a proto si vytváří dodatečné zdroje. Ty ale nesmí růst rychleji než oběžná aktiva, jinak to bude znamenat, že podnik má problémy s likviditou (Blaha & Jindřichovská, 2006).

Nevýhodou tohoto ukazatele je, že nehledí na strukturu oběžného majetku z hlediska likvidity a z hlediska doby jejich splatnosti (Valach, 1999).

V odborných literaturách se doporučuje, že by se vypočítaná hodnota měla pohybovat v závislosti na odvětví mezi 1,5 – 2,5 (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ve výpočtu pohotové likvidity se do likvidního majetku nezapočítávají zásoby, které byly v běžné likviditě brány jako nevýhodou výpočtu. Nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje, jakou mají zásoby nadměrnou váhu v rozvaze podniku (Sedláček, 2009).

Doporučená hodnota v závislosti na odvětví je stanovena mezi 0,7 – 1,5. Hodnota 1,0 ukazuje vyrovnanost krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ukazatele finanční struktury

Ukazatele zadluženosti

Zadluženost podniku vyjadřuje skutečnost, kdy jsou aktiva financována cizími zdroji, a vzniká dluh (Růčková, 2011).

Nákladem za poskytnutí cizího kapitálu je úrok a ostatní náklady, které jsou s ním spojené (např. bankovní poplatky). I přesto, že nákladem cizího kapitálu je úrok, je levnější než kapitál vlastní, a krátkodobý cizí kapitál je levnější než dlouhodobý cizí kapitál. Je to dáno rizikovostí, která s rostoucím počtem dní roste. Podnik by měl mít dluhy strukturované tak, aby krátkodobý dluh pokrýval oběžná aktiva, a dlouhodobý dluh pokrýval dlouhodobý majetek. Není správné, aby podnik financoval z krátkodobých zdrojů dlouhodobý majetek, protože tím se dostává podnik do rizikové situace, a naopak kdyby dlouhodobé zdroje pokrývaly oběžný majetek, pak se mluví o ne hospodárnosti podniku (Sýnek & Kislingerová, 2010).

Nevyjadřují pouze negativní charakteristiku podniku, ale jejich růst může přispět k celkové rentabilitě, a tím i k vyšší tržní hodnotě podniku. Avšak zvyšuje riziko finanční nestability (Sedláček, 2009).

U ukazatele celkové zadluženosti platí, že když tento ukazatel má vysokou hodnotu, vlastníci podstupují vysoké riziko. Hodnoty se musí posuzovat podle struktury cizího kapitálu a podle celkové rentability podniku (Růčková, 2011).

Pro vlastníky je vysoká úroveň ukazatele příznivá, pokud je podnik schopen dosáhnout z celkového vloženého kapitálu vyšší výnosnost, než je výše úroků za poskytnutý cizí kapitál. Z pohledu věřitelů by tento ukazatel měl být co nejnižší (Mrkvička & Kolář, 2006).

Koeficient samofinancování vyjadřuje finanční nezávislost. Společně s ukazatelem celkové zadluženosti se musí hodnoty rovnat 1. Vlastníci chtějí, aby tato hodnota vyšla co nejvyšší kvůli bezpečnosti proti ztrátám věřitelů v případě likvidace (Sedláček, 2009).

Pomocí ukazatele finanční páky se poměruje celkový a vlastní kapitál. Optimálního podílu cizího kapitálu se dosahuje tehdy, kdy jsou průměrné náklady na jednotku kapitálu nejnižší (Srpková & Řehoř, 2010).

Vyjadřuje, kolikrát je vlastní kapitál převyšován celkovým objemem zdrojů. Čím vyšší hodnotu tento ukazatel vyhodnocuje, tím vyšší účinek má využití cizích zdrojů na rentabilitu vlastního kapitálu (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Čím více roste dluh, tím více roste i hodnota ukazatele podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu (Sedláček, 2009).

Pokud je výsledná hodnota menší než 1, pak cizích zdrojů je méně než vlastních, a jde tedy o relativně nízkou zadluženost, a naopak, když hodnota převyšuje 1, je využito více zdrojů cizích, tím je podnik více zadlužen, a musejí se okamžitě uhradit veškeré cizí zdroje (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Míra finanční samostatnosti je pro vlastníky podniku velice důležitým ukazatelem. Je důležité zjistit, zda je podnik schopen uhradit své závazky. I přesto, že ukazatel celkové zadluženosti je minimální, podnik se může dostat do úpadku, pokud nebude splácet ani úroky svých dluhů. To může nastat v případě nedostatku vytváření zisku. Vyšší zadluženost si může dovolit v případě vysokého zisku (Mrkvička & Kolář, 2006).

Ukazatele dluhové schopnosti

Ukazatel úrokového krytí vyjadřuje, kolikrát zisk převyšuje nákladové úroky. Čím větší hodnota vyjde, tím větší je schopnost podniku platit dluh (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Neschopnost platit úroky vede k blížícímu se úpadku. Proto se doporučuje, aby zisk byl třikrát vyšší než úroky. Tato vysoká hodnota vede k bezpečnostnímu polštáři věřitelů, a má to i efekt pro akcionáře, kterým se musí vyplatit dividendy (Růčková, 2011).

Stav kapitalizace vyjadřuje, jak moc jsou stálá aktiva kryta vlastními zdroji. Podle finanční teorie by měla být aktiva kryta zdroji se stejným časovým horizontem. Pokud vyjde hodnota menší než 1, pak jde o podkapitalizaci, a tedy část stálých aktiv je kryta krátkodobými zdroji. Naopak, když hodnota vyjde větší než 1, pak jde o překapitalizaci.

Tady dochází k tomu, že krátkodobá aktiva jsou kryta dlouhodobými zdroji (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity slouží k měření využitelnosti aktiv. Aktiva se člení do několika skupin, a proto i ukazatele budou hodnoceny na různých úrovních. U těchto ukazatelů je vhodné hodnotit jejich stav a vývoj k odvětví, ve kterém podnik působí (Kislingerová, 2005).

Doba obratu zásob vyjadřuje průměrný počet dnů zásob v podniku, tzn. od doby přijetí, do doby prodeje (spotřeby). Hodnota udává i likvidnost zásob (Sedláček, 2009).

Doba obratu pohledávek ukazuje, jestli se podniku daří dodržovat stanovenou dobu splatnosti. Tuto hodnotu lze porovnat s platební podmínkou (Valach, 1999).

Nižší hodnoty doby obratu aktiv znamenají intenzivnější využití dané položky (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Doba obratu závazků vyjadřuje počet dnů, po kterých podnik plní své závazky (Sedláček, 2009).

Hodnotu doby obratu závazků je dobré porovnat s hodnotami ukazatele doby obratu pohledávek. Rozdíl těchto ukazatelů se nazývá obchodní deficit. Pokud pohledávky budou splatné déle, než závazky, pak to může znamenat vyšší potřebu zdrojů financování. Když budou pohledávky splatné dříve než závazky, pak to znamená zvýšení volného peněžního toku (Holečková, 2008).

Vyšší hodnoty doby obratu pasiv udávají, že zdroje byli k dispozici déle, a tím je možno je i déle splatit (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Obrat celkových aktiv měří celkovou efektivitu využívání aktiv v podniku. Efektivním, optimálně operujícím nebo fungujícím se podnik stává v případě, když je hodnota tohoto ukazatele vyšší. Jestliže je hodnota srovnána s oborovým průměrem, a je nízká, pak by podnik měl zvýšit tržby nebo odprodat některá aktiva (Blaha & Jindřichovská, 2006).

Obrat stálých aktiv udává, zda pořídit další dlouhodobý majetek. Nižší hodnota vyjadřuje, že by podnik měl zvýšit využití výrobní kapacity, a naopak omezit investice (Sedláček, 2009).

Provozní ukazatele

Uplatňují se při analyzování vnitřního řízení, a sledují se především náklady, které vedou k dosažení vyššího konečného efektu (Sedláček, 2009).

Produktivita práce vychází z výnosů z průměrného osobního nákladu na pracovníka a produktivity práce. Na základě toho lze určit, že pokud vzroste mzda na pracovníka, pak musí růst stejně úměrně i produktivita práce (Marek, 2009).

Produktivita dlouhodobého hmotného majetku ukazuje stupeň využití majetku a hodnota by měla být co nejvyšší. Ukazatel stupně odepsanosti udává, na kolik procent je majetek odepsán, jinak řečeno, ukazuje, jak podnik stárne (Sedláček, 2009).

Nákladovost výnosů, kde se poměrují náklady a výnosy (odpovídá výsledku hospodaření, který je rozdílem obou veličin), s hodnotou menší než 1 odpovídá podniku, který není ve ztrátě. Hodnoty se ale také liší podle oboru, v jakém se podnik pohybuje (Marek, 2009).

Materiálová náročnost ukazuje zatížení výnosů spotřebovanými energiemi a materiálem a vázanost zásob na výnosy vyjadřuje, jaký objem zásob je vázán na 1 Kč výnosů. Hodnota by měla být co nejmenší (Sedláček, 2009).

2. 8. 3. Analýza rozdílových ukazatelů

Za rozdílové ukazatele jsou považovány fondy finančních prostředků (Sůvová, 2000).

Pojmem fond se ve finanční analýze nazývají ukazatele, které vyjadřují rozdíl mezi souhrnem určitých položek krátkodobých aktiv a pasiv.

Mezi nejpoužívanější fondy patří:

- čistý pracovní kapitál
- čisté pohotové prostředky
- čisté peněžní pohledávkové finanční fondy (Mrkvička & Kolář, 2006).

Čistý pracovní kapitál (dále ČPK) vzniká, když oběžný majetek přebývá nad krátkodobými cizími zdroji, a zisk, který podnik získá, z toho hradí své běžné závazky. Naopak, když přebývá krátkodobý cizí zdroj nad oběžným majetkem, vzniká podniku nekrytý dluh (Synek & Kislingerová, 2010).

Ukazatel čistých pohotových prostředků odstraňuje nedostatky ukazatele ČPK, kterými jsou málo likvidní či trvale nelikvidní položky. Proto se do tohoto ukazatele zařazují peněžní prostředky na běžných účtech, v hotovosti a případně likvidní peněžní ekvivalenty (Sůvová, 2000).

Čistý peněžně pohledávkový fond funguje jako kompromis předchozích dvou ukazatelů (Mrkvička & Kolář, 2006).

Zvláštnosti organizací založených ÚSC je třeba respektovat i v hodnocení finanční analýzy, kde je třeba všítat si jejich potřeb. To znamená, že ne každý ukazatel lze použít na finanční analýzu organizací zřízených ÚSC jako u podnikatelských subjektů. Proto by si každá organizace měla sama určit, co je pro ni důležité, a tím si vytvořit vlastní systém ukazatelů, které jsou pro danou organizaci vhodné (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

3. Metodika a cíl práce

Cílem bakalářské práce je provést finanční analýzu vybraného podniku, charakterizovat a posoudit vývoj finančního hospodaření podniku, a následně navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace v podniku.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá základními pojmy, které jsou nezbytné k pochopení problematiky smíšeného a veřejného vlastnictví podniku, svozu komunálního odpadu a jeho dopadu na životní prostředí. Z velké části je teoreticky popsána finanční analýza, která je stěžejní pro tuto bakalářskou práci. Jsou zde popsány její jednotlivé ukazatele, její uživatelé, a v neposlední řadě i zdroje, ze kterých se čerpají veškerá data pro výpočty ukazatelů.

Praktická část obsahuje charakteristiky vybraných podniků, jejich vývoj v letech 2007 – 2014, poskytnuté dotace, výši poplatků za poskytnuté služby a samotné výpočty jednotlivých ukazatelů. Podnik ve smíšeném vlastnictví, který byl vybrán, je .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. Pro posouzení vývoje hospodaření a následné návrhy, které povedou ke zlepšení finanční situace, nebo aby smíšené vlastnictví převzalo něco od veřejného vlastnictví, byl porovnán s podnikem XY, s. r. o., který má stejný předmět podnikání a je ve veřejném vlastnictví. Obě společnosti se zabývají odpadovým hospodářstvím, a jejich další jednotlivé činnosti jsou uvedeny v podkapitole 4. 1. (Charakteristiky zkoumaných podniků).

Data, která byla použita do jednotlivých výpočtů ukazatelů, byla čerpána z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, výroční zprávy a přílohy obou zkoumaných podniků. Tato vstupní data jsou dostupná na webovém portálu www.justice.cz, kde jsou veřejně přístupné. Dále byla použita data z webového portálu Ministerstva financí České republiky¹², kde jsou uvedeny poskytnuté dotace, které obě společnosti obdržely za sledované období, a na jaký účel byly dotace použity. Tento zdroj informací byl použit v případě, kdy obdržené dotace nebyly součástí výroční zprávy.

Pro jednotlivé výpočty poměrových ukazatelů byly použity následující vzorce:

¹² Administrativní registr ekonomických subjektů: Ekonomické subjekty. Administrativní registr ekonomických subjektů: Ekonomické subjekty [Online]. Retrieved March 10, 2016, from http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

Ukazatele rentability

a) Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

$$ROE = \frac{\text{zisk (EAT)}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (1)$$

b) Rentabilita vloženého kapitálu (ROA)

$$ROA = \frac{\text{zisk (EBIT)}}{\text{celková aktiva (pasiva)}} \quad (2)$$

c) Rentabilita tržeb (ROS)

$$ROS = \frac{\text{zisk (EBT)}}{\text{tržby}} \quad (3)$$

d) Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE)

$$ROCE = \frac{\text{zisk (EBIT)}}{\text{dlouhodobé závazky + vlastní kapitál}} \quad (4)$$

Ukazatele likvidity

a) Běžná likvidita

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva celkem}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (5)$$

b) Pohotová likvidita

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva (celkem)} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (6)$$

Ukazatele finanční struktury

Ukazatele zadluženosti

a) Ukazatel celkové zadluženosti

$$\text{Ukazatel celkové zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková pasiva (aktiva)}} \quad (7)$$

b) Koeficient samofinancování

$$\textbf{Koeficient samofinancování} = \frac{\textit{vlastní kapitál}}{\textit{celková pasiva (aktiva)}} \quad (8)$$

c) Ukazatel finanční páky

$$\textbf{Ukazatel finanční páky} = \frac{\textit{celková pasiva (aktiva)}}{\textit{vlastní kapitál}} \quad (9)$$

d) Ukazatel podílu cizího kapitálu (b. úvěru) na vlastním kapitálu

$$\textbf{Ukazatel podílu cizího kapitálu (b. úvěru)} = \frac{\textit{bankovní úvěr}}{\textit{vlastní kapitál}} \quad (10)$$

e) Míra finanční samostatnosti

$$\textbf{Míra finanční samostatnosti} = \frac{\textit{vlastní kapitál}}{\textit{cizí zdroje}} \quad (11)$$

Ukazatele dluhové schopnosti

a) Ukazatel úrokového krytí

$$\textbf{Úrokové krytí} = \frac{\textit{zisk (EBIT)}}{\textit{nákladové úroky}} \quad (12)$$

b) Stav kapitalizace

$$\textbf{Stav kapitalizace} = \frac{\textit{vlastní kapitál} + \textit{dlouhodobé závazky vč. úvěrů}}{\textit{stálá aktiva}} \quad (13)$$

Ukazatele aktivity

a) Doba obratu zásob

$$\textbf{Doba obratu zásob} = \frac{\textit{zásoby} \cdot 360}{\textit{výnosy (tržby, příjmy)}} \quad (14)$$

b) Doba obratu pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky} \cdot 360}{\text{výnosy (tržby, příjmy)}} \quad (15)$$

c) Doba obratu závazků

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky} \cdot 360}{\text{výnosy (tržby, příjmy)}} \quad (16)$$

d) Obrat celkových aktiv

$$\text{Doba obratu celkových aktiv} = \frac{\text{výnosy (tržby, příjmy)}}{\text{celková aktiva}} \quad (17)$$

e) Obrat stálých aktiv

$$\text{Doba obratu stálých aktiv} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{výnosy (tržby, příjmy)}} \quad (18)$$

Provozní ukazatele

a) Produktivita práce

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{výnosy (bez mimořádných)}}{\text{mzdy}} \quad (19)$$

b) Produktivita dlouhodobého hmotného majetku

$$\text{Produktivita DHM} = \frac{\text{výnosy (bez mimořádných)}}{\text{DHM v PC}} \quad (20)$$

c) Ukazatel stupně odepsanosti

$$\text{Opatřebovanost DHM} = \frac{\text{DHM v zůstatkových cenách}}{\text{DHM v pořizovacích cenách}} \quad (21)$$

d) Nákladovost výnosů (tržeb)

$$\text{Nákladovost výnosů} = \frac{\text{náklady}}{\text{výnosy (bez mimořádných)}} \quad (22)$$

e) Materiálová náročnost výnosů

$$\text{Materiálová náročnost výnosů} = \frac{\text{spotřeba materiálu a energie}}{\text{výnosy (bez mimořádných)}} \quad (23)$$

f) Vázanost zásob na výnosy

$$\text{Vázanost zásob na výnosy} = \frac{\text{zásoby}}{\text{výnosy (bez mimořádných)}} \quad (24)$$

Analýza rozdílových ukazatelů

Čistý pracovní kapitál

$$\text{ČPK} = \text{oběžný majetek} - \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (25)$$

Ve výše uvedených vzorcích jsou různé úrovně zisku, proto je nezbytné specifikovat, co jednotlivé zkratky znamenají.

EAT znamená hospodářský výsledek za účetní období neboli zisk po zdanění. Pokud k němu bude přičtena daň z příjmů, vyjde EBT, a pokud k EBT budou přičteny ještě nákladové úroky, pak vychází EBIT. (Otrusínová & Kubíčková, 2011)

Výpočty byly provedeny v software Microsoft Excel.

4. Praktická část

4. 1. Charakteristika zkoumaných podniků

.A.S.A. České Budějovice, s. r. o.

.A.S.A. ČR je koncern, který patří k významným evropským firmám. V České republice tvoří koncern 20 samostatných ekonomických subjektů. Prostřednictvím společnosti .A.S.A. International Environmental Services GmbH je součástí nadnárodního koncernu FCC Group, jejímž lídrem je španělská společnost FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S. A. (FCC). Španělská společnost je tedy ovládající osobou, která prostřednictvím rakouské firmy ovládá společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o.

Dalšími společnostmi, které jsou ovládané stejnou ovládající osobou (FCC), jsou:

- .A.S.A, spol. s r. o., se sídlem v Praze
- ASMJ s. r. o., se sídlem v Jihlavě
- QUAIL spol. s r. o., se sídlem v Českých Budějovicích
- BEC Odpady s. r. o., se sídlem v Lovosicích
- .A.S.A. Dačice s. r. o., se sídlem v Dačicích
- 1. Polabská s. r. o., se sídlem v Neratovicích
- Skládky Uhy, spol. s r. o., se sídlem v Uhy.

Všechny společnosti .A.S.A. v České republice nabízejí zájemcům (obcím, městům, průmyslovým podnikům i živnostníkům) zajištění, využití nebo odstranění odpadů v rozsahu souhlasů příslušných orgánů veřejné správy.

Společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. je obchodní společnost, kterou vlastní Statutární město České Budějovice a společnost .A.S.A. International Environmental Services GmbH, s obchodními podíly 25:75 a základním kapitálem 10 000 000 Kč. Byla založena společenskou smlouvou dne 22. prosince 1997 a vznikla zapsáním do obchodního rejstříku dne 13. ledna 1998. K roku 2014 vykazovala 91 zaměstnanců.

Společnosti, které patří do koncernu, jsou významnými subjekty na trhu odpadového hospodářství. Společně poskytují širokou paletu služeb (stavebnictví, svoz a odstranění odpadů, údržba komunikací, vodárenství, zásobování pitnou vodou a čištění od-

padních vod, cementárny, služby v oblasti nemovitostí, provoz parkovišť, veřejná doprava, provoz stanic technické kontroly vozidel, letištní služby) a vytvářejí silné finanční zázemí prostřednictvím národního cash-poolingu. Využívají výhody při uzavírání obchodů se svými dodavateli, jako jsou např. množstevní slevy, ale také se svými zákazníky, jako jsou např. nabídky služeb. Dále využívají výhody plynoucí z externího financování při vyjednávání podmínek u bank či jiných poskytovatelů.

Tato společnost poskytuje komplexní služby v komunální sféře, a to zejména v oblasti nakládání s odpady, údržby zeleně, letní a zimní údržbě komunikací.

Předmětem podnikání společnosti je:

- podnikání v oblasti nakládání s odpady
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
- silniční motorová doprava
- podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- poskytování technických služeb
- pronájem a půjčování věcí movitých
- speciální ochranná dezinfekce, dezinfekce a deratizace v potravinářských nebo zemědělských provozech s výjimkou odborných činností na úseku rostlinolékařské péče
- provozování čerpacích stanic pohonnými hmotami
- nákup, prodej a skladování paliv a maziv včetně jejich dovozu s výjimkou provozování čerpacích stanic a výhradního nákupu, prodeje a skladování paliv a maziv ve spotřebitelském balení 50 kg na jeden kus balení.

Mezi nejvýznamnější zákazníky společnosti v regionu patří např. společnost Budějovický Budvar, Pivovar Samson, Jihočeské plynárny, společnosti skupiny Motor Jikov Group, Motor Slévárna šedé litiny, Letiště České Budějovice, a další. Největším zákazníkem je Statutární město České Budějovice.

Vývoj společnosti (rok 2007 - 2014)

Od sledovaného roku 2007 se společnost snažila rozšířit portfolio svých zákazníků a poskytovaných služeb. To se společnosti dařilo. V tomto roce rozšířila svoz komunálních odpadů do města Velečín. V následujícím roce (2008) zakoupila mobilní vysavač

psích exkrementů a vybudovala sklad nebezpečných odpadů v areálu sídla společnosti. Společnost se také musela potýkat s konkurenčním tlakem ostatních firem, kterému odolala.

Rok 2009 se vyznačoval hospodářskou recesí, a proto se společnost snažila udržet stávající zákazníky a zachovat objem poskytovaných služeb. Probíhala i úsporná opatření u variabilních a personálních nákladů. Zároveň se musel eliminovat propad obrátu z prodeje druhotných surovin. I přes nemilou situaci společnost rozšířila činnost střediska čištění o údržbu chodníků v Českých Budějovicích, kvůli kterému byly pořízeny 2 ks speciální techniky, která umožňuje letní a zimní údržbu chodníků.

V polovině roku 2010 byla v areálu skládky Lišov zprovozněna třídící linka pro třídění plastů. Tento krok přispěl ke značné efektivitě v systému nakládání s plasty. Od poloviny roku 2013 se zde třídí i papír v různých kvalitách. Došlo také k významné modernizaci techniky, která pokračovala i v roce 2011, 2012 a 2014. Jednalo se především o modernizaci vozidel pro svoz odpadu, transportních vozidel a speciální techniky pro zajištění zimní a letní údržby komunikací a chodníků. V tomto roce musela společnost najmout techniku i personál z důvodu zimní údržby v náročných klimatických podmínkách, která se vyznačovala sněhovými kalamitami.

Pořízení speciální čtyřkolky vybavené zařízením pro sběr psích exkrementů pořídila společnost v roce 2012 a 2013. Vhodně tak doplnila techniku určenou pro aktivity spojené s novým systémem sběru psích exkrementů, které město České Budějovice stanovilo vyhláškou. V posledním čtvrtletí tohoto roku byla započata realizace projektu „Systém svozu bioodpadů“, na který byla schválena dotace ze Státního fondu životního prostředí. Už v roce 2013 společnost rozprostřela 847 ks nádob na bioodpad a v roce 2014 měla dalších několik nových zákazníků.

V roce 2013 společnost dále rozšiřovala portfolio poskytovaných služeb o nové komodity. Jednalo se o sběr a svoz textilu a potravinářských tuků, které poskytla nejen městu České Budějovice, ale i okolním obcím a městům. Mezi významné investice v tomto roce se řadí 2 malé komunální stroje pro zajištění údržby chodníků, Multicara pro zajištění údržby komunikací 2. a 3. třídy a speciální vozidlo pro zajištění údržby komunikací 1. třídy.

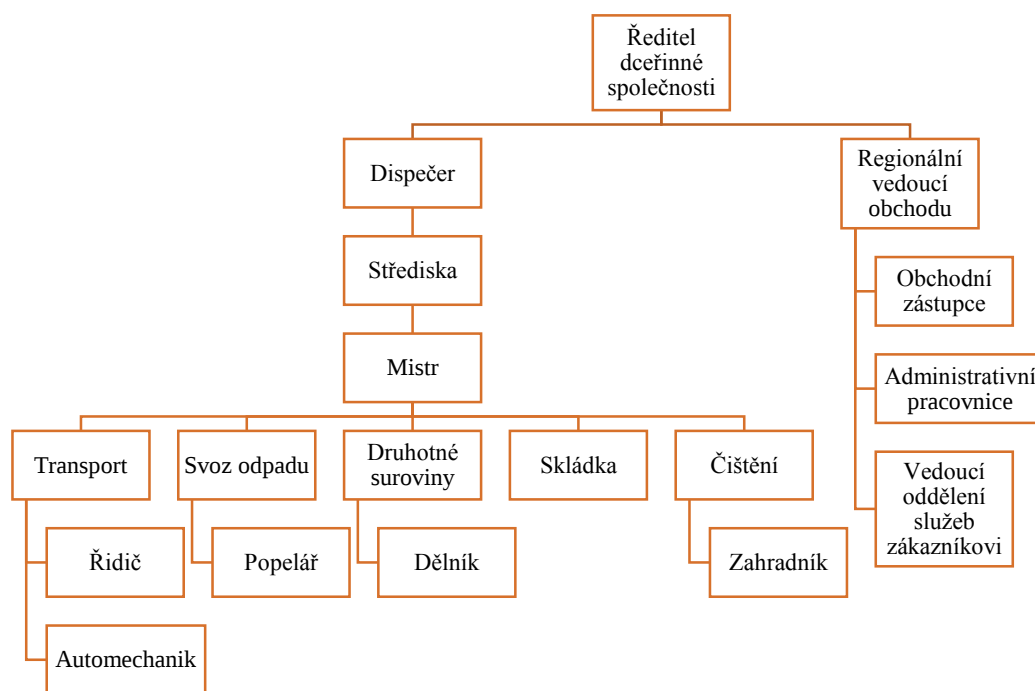
Rok 2014 byl významný z pohledu zefektivnění nákladů spojených s nakládáním s odpady, konkrétně se sklem. Původní sklad skleněných střepeň byl přemístěn do areálu

společnosti .A.S.A. Společnost zahájila opět rozšíření svého portfolia poskytovaných služeb, tentokrát o sběr kovů, pro které pořídila nové kontejnery. Kontejnery slouží především pro sběr Al plechovek, nebo pro drobné kovy (např. nádobí z domácností).

Organizační struktura

Společnost je členěna na jednotlivá střediska, která se zabývají jednotlivými činnostmi společnosti. Člení se na středisko transportu, svozu odpadu, druhotných surovin, skládky a čištění.

Schéma 1 – Organizační struktura společnosti .A.S.A. České Budějovice, s. r. o.

Zdroj: Výroční zpráva (.A.S.A. České Budějovice, s. r. o., 2014), vlastní zpracování

Ve výše uvedeném schématu jsou zaznamenány pozice zaměstnanců. U jistých pozic (hlavně početnějších) jejich počet klesá. Není tomu tak pouze v letech 2013 – 2014, kdy byl pokles nejvíce zřetelný (ze 102 zaměstnanců na 91). Pokles se týkal hlavně závozníků (popelářů), řidičů a dělníků. Z dostupných dat od roku 2011 jejich počet stále klesá (viz tabulka č. 3 níže). V roce 2011 bylo zaměstnáno v této společnosti 105 lidí,

a v roce 2014 jich je pouze 97, a to se nejedná jen o řadové zaměstnance, ale jsou v nich uvedeny i osoby, které tuto společnost vedou.

Pod pojmem vedení společnosti se rozumí jednatele, dozorčí rada, ostatní ředitelé a vedoucí zaměstnanci, kteří jsou jim přímo podřízeni. V roce 2014 je jich vykázáno 6.

V následující tabulce jsou uvedeny osobní náklady, které se týkají zaměstnanců. Do osobních nákladů se řadí mzdové náklady, sociální a zdravotní pojištění a ostatní náklady. Jak již bylo zmíněno výše, počet zaměstnanců klesá, ale naopak rostou náklady na jednoho zaměstnance. Je to způsobeno zvýšením mzdy, kdy v roce 2013 činily roční mzdové náklady (nikoliv osobní náklady) celkem 30 115 tis. Kč a v roce 2014 již 31 237 tis. Kč.

Tabulka 3 – Osobní náklady a počet zaměstnanců, .A.S.A. České Budějovice, s. r. o.

Rok	Počet zaměstnanců	Osobní náklady (roční, tis. Kč)	Náklady na 1 zam. (roční, tis. Kč)
2011	105	40 348	384,27
2012	103	41 337	401,33
2013	102	41 975	411,52
2014	97	43 056	443,88

Zdroj: Výroční zpráva podniku, vlastní zpracování

Dotace a dary

I když je tato společnost vlastněná ze 75 % soukromým vlastníkem, 25 % pořád vlastní město České Budějovice. Navíc tato společnost poskytuje služby občanům města, a proto má nárok na přijetí dotací. Dotace jsou využívány na vzdělání zaměstnanců, pořízení majetku a na údržbu.

Dotace je zúčtována v okamžiku jejího přijetí nebo nezpochybnitelného nároku na přijetí. Pokud je dotace přijatá na úhradu nákladů, účtuje se do ostatních provozních výnosů ve věcné a časové souvislosti s účtováním nákladů na stanovený účel. Když se dotace týká pořízení dlouhodobého majetku včetně technického zhodnocení a na úhradu

úroků, které se zahrnují do pořizovací ceny, pak se pořizovací cena snižuje (případně se snižují vlastní náklady na pořízení).

Tato společnost vykazuje v ostatních provozních výnosech nejen státní dotace, ale i nemalé částky, které jí byly poskytnuty od spřízněných stran.

Spřízněnými stranami se rozumí strany, které přímo, nebo nepřímo mohou uplatňovat rozhodující vliv u společností, kde tyto strany mají rozhodující nebo podstatný vliv. Jsou to strany, které mohou přímo nebo nepřímo uplatňovat podstatný vliv u společností. Dále jsou to členové statutárních, dozorčích a řídicích orgánů společnosti, nebo její mateřské společnosti a osoby blízké těmto osobám, včetně podniků, kde tito členové a osoby mají podstatný nebo rozhodující vliv, a nakonec jsou to dceřiné či přidružené společnosti a společné podniky.

Jednotlivé dotace poskytnuté společnosti:

V roce 2009 podala společnost žádost v rámci dotačního projektu „Školení je šance“, který trval 2 roky, o financování vzdělávacího programu zaměstnanců z prostředků Evropského sociálního fondu a Ministerstva průmyslu a sociálních věcí. V roce 2010 byla dotace schválena ve výši 5 438 tis. Kč a zaměstnanci na pozicích dělnických a technickohospodářských byli proškoleni zejména v měkkých dovednostech a ve výpočetní technice (MS Office). Pro vybrané pracovníky byly zrealizovány i kurzy anglického jazyka.

Oblast měkkých dovedností se zaměřila na efektivní komunikaci jak po telefonu, tak osobní komunikaci. Dále se mohli zaměstnanci naučit umění vyjednávání, jak motivovat podřízené pracovníky, jak vést svůj tým, a jak dobře zorganizovat time management.

V roce 2012 byl realizační projekt úspěšně dokončen. Kladné ohlasy si získaly semináře výpočetní techniky a kurzy anglického jazyka. V tomto roce byla přidělena dotace na zeleň, která činila 1 273 tis. Kč.

V průběhu roku 2011 pracovala společnost na projektu „Systém svozu bioodpadů .A.S.A. České Budějovice“, směřující k získání dotace ze Státního fondu životního prostředí. Tento projekt byl schválen a v posledním čtvrtletí roku 2012 došlo k jeho realizaci.

Součástí tohoto projektu byl i nákup svozového vozidla včetně nádob určených pro sběr bioodpadů.

Pro zkvalitnění poskytovaných služeb byl v roce 2012 od společnosti Asekol přijat finanční dar, ze kterého byl vybaven sběrný dvůr Švábův Hrádek kamerovým a zabezpečovacím zařízením. Tím mělo dojít k eliminaci vandalismu a krádeží v areálu sběrného dvora.

V roce 2014 získala společnost dotaci od Úřadu práce ČR prostřednictvím krajské pobočky v Českých Budějovicích v rámci projektu „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců“ v celkové částce 272 tis. Kč, jejíž realizace měla být roční. Dále získala v tomto roce dotaci v rámci projektu „Zlepšení kvality ovzduší“ na hmotný majetek, přesněji na zametací vozidlo Mercedes s nástavbou. Tento vůz by měl omezit prašnost z plošných zdrojů ve vybraných lokalitách města. Celková investice včetně zajišťovacích nákladů činila 4 534 tis. Kč, z toho byla přiznaná částka 3 876 tis. Kč.

Poplatky

Na základě Zákona o odpadech je společnost povinna vybírat jako provozovatel skládky zákonné poplatky, které pak odvádí územně příslušnému úřadu místní samosprávy. Ve většině případů je poplatek součástí kalkulované ceny za poskytnuté služby konečnému zákazníkovi.

Všechny inkasované poplatky jsou součástí výnosů v položce Tržby za vlastní výrobky a služby, odvedené poplatky v položce Daně a poplatky.

Dle Obecně závazné vyhlášky č. 1/2012 města České Budějovice, občané za shromáždění, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu zaplatí 680 Kč/ 1 osobu a rok. Tuto sazbu tvoří částka 250 Kč/ 1 osobu a kalendářní rok + částka 430 Kč/ 1 osobu a rok, která byla stanovena podle skutečných nákladů města České Budějovice.

Aktivita v oblasti ochrany životního prostředí

Při poskytování služeb společnost používá metody, které šetrným a ekonomicky dostupným způsobem minimalizují dopady na životní prostředí. Důkazem této skutečnosti je certifikace dle ISO 14001 – Systém environmentálního managementu, kterým se

společnost zavazuje plnit legislativní požadavky v oblasti ochrany životního prostředí a snižovat dopady její činnosti na životní prostředí.

XY, s. r. o.

Tato společnost byla založena jedním společníkem, a to městem na západě Čech s počtem obyvatel cca 13 000. Společnost byla zapsána v obchodním rejstříku dne 27. srpna 1997, se základním kapitálem 100 000 Kč. K roku 2014 vykazala 62 zaměstnanců.

Její předmětem podnikání jsou:

- úklidové a čistící služby
- údržba a instalace dopravního značení
- montáž, opravy, údržba vyhrazených elektrických zařízení
- správa a údržba plakátových ploch
- provoz veřejných WC
- provoz odstavných ploch a veřejných parkovišť pro motorová vozidla
- pronájem nebytových prostor a nemovitostí včetně poskytování i jiných než základních služeb
- silniční motorová doprava nákladní
- podnikání v oblasti nakládání s odpady v rámci živnosti volné
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej v rámci živnosti volné
- správa a údržba veřejné zeleně
- správa a údržba pozemních komunikací v rámci živnosti volné
- správa a údržba nemovitostí
- činnost realitní kanceláře
- provádění jednoduchých staveb, jejich změn a odstraňování
- provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení sloužících regeneraci a rekondici.

Vývoj společnosti (rok 2007 – 2014)

Od konce roku 2007 chtěla společnost pokračovat ve vzestupné tendenci její výkonnosti. V roce 2008 došlo k její stabilizaci a zkvalitňování úrovně základních činností (zejména čištění veřejných komunikací, správy a údržby komunikací, správy veřejného osvětlení), které byly rozšířeny o nové činnosti, a to o svoz komunálního odpadu, údržbu městské zeleně a o sběrný dvůr odpadu.

V následujícím roce (2009) probíhaly přípravy na stěhování společnosti do jiné lokality města, a v roce 2010 čekaly na společnost složité úkoly.

Jak je již zmíněno výše, v tomto roce (2010) byly sněhové kalamity. Společnost nevěděla, zda zvládne udržet všechny chodníky v obci ve lhůtách dle operačního plánu zimní údržby, a tak musela zapojit do zimní údržby 30 pracovníků přidělených z Úřadu práce, kteří eliminovali její náročnost, a z města se za pomoci firem živnostníků průběžně odvážel sníh. Vzhledem k tomu, že toto město spadá z větší části do chráněné krajinné oblasti, musela komunikace ošetřovat interním materiálem (drtí) kromě trasy MHD, kde použila posypovou sůl. Společnosti se díky pomoci přidělených pracovníků podařilo udržet komunikace v dobrém stavu. Mrazivé počasí zanechalo stopy i na městských komunikacích, které byly v průběhu roku cílem oprav. V tomto roce se zkvalitňovaly služby a zvyšovala se produktivita práce, která se odrazila na čistotě města a na městské infrastruktuře. Pro zkvalitnění služeb sběrného dvora odpadů byly pořízeny nové pracovní buňky se sociálním zázemím pro pracovníky, nové mostové váhy s vyhodnocovací jednotkou a PC s příslušným software, a dále se rozšířilo středisko údržby zeleně.

Významným rokem pro společnost a pro město je rok 2011, kdy se město stalo prvním v České republice, které přistoupilo k plošnému mytí sběrných nádob a každoročně ho opakuje bez žádných poplatků. Průběžně byla pořizována potřebná technika pro obnovu technického vybavení středisek čištění komunikací, správy veřejného osvětlení, oprav a údržby městských komunikací, a to ze zisků za služby vykonávaných pro město. Z vlastních prostředků pak rekonstruovala svůj areál.

V roce 2012 se podařilo dokončit rekonstrukci sídla společnosti, zkvalitňovaly se prováděné služby při udržení úsporných opatření, a společnost předala příspěvkové organizaci městský plavecký bazén. Z rozpočtu města nebyly vyhrazeny žádné finanční prostředky na investiční akce pro rekonstrukci veřejného osvětlení, a tím byla těžší samotná údržba a její opravy.

V roce 2013 společnost budovala nový sběrný dvůr, který nahradil stávající - provizorní. Ten musela realizovat do roka, aby zamezila vzniku černých skládek. Opět se pořizovala nová technika na obnovu technického vybavení a zkvalitnění služeb, což pokračovalo i v roce 2014.

Rok 2014 přinesl řadu oprav nejen komunikací, ale i dalších příslušenství (dopravní značení, svodidla, zábradlí, kanalizační vpusti, plakátové plochy), veřejného osvětlení nebo městského majetku (hřbitov, veřejné toalety).

Údaje o zaměstnancích a osobních nákladech

Stejně jako u společnosti .A.S.A. České Budějovic, s. r. o., jsou v níže uvedené tabulce č. 4 hodnoty osobních nákladů a náklady na jednoho zaměstnance.

Tabulka 4 – Osobní náklady a počet zaměstnanců, XY, s. r. o.

Rok	Počet zaměstnanců	Osobní náklady (roční, tis. Kč)	Náklady na 1 zam. (roční, v tis. Kč)
2011	72	19 067	264,82
2012	62	17 814	287,32
2013	58	17 464	301,10
2014	62	18 007	290,44

Zdroj: Výroční zpráva podniku, vlastní zpracování

Podobně jako u předchozí společnosti, tak i tady rostou osobní náklady. Do osobních nákladů patří mzdové náklady, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Z pohledu stejného počtu zaměstnanců (62), v letech 2012 a 2014, se mzdové náklady (bez zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení) zvýšily z 12 934 tis. Kč, na 13 137 tis. Kč (roční údaje). Společnost XY, s. r. o. si od roku 2012 udržuje stabilní počet zaměstnanců. Největší pokles zaznamenala mezi rokem 2011 a 2012, kdy tento počet klesl ze 72 na 62 zaměstnanců.

Dotace a dary

Ve společnosti, která patří ze 100 % městu, jsou činnosti převážně financovány z rozpočtu města. Společnost však zhodnocuje i majetek vložený městem do společnosti,

a z těchto zisků se postupně pořizuje nová technika, která přispívá ke zkvalitnění služeb občanům města.

Jednotlivé dotace poskytnuté společnosti:

V roce 2008 a v roce 2013 bylo čerpáno z rozpočtu města například na úklid, údržbu, škody způsobené vandalismem nebo krádežemi, ničení laviček a veřejné osvětlení. Činnosti, které vznikly v tomto roce (svoz odpadu a úklid místních komunikací) společnost zabezpečila bez finanční účasti města, protože v budoucnu by měly společnosti přinést potřebný zisk. Vybavení proto bylo pořízeno formou finančního leasingu.

V roce 2011 společnost rekonstruovala svůj areál, který financovala z vlastních prostředků vydělaných za provedené služby, a v rekonstrukci pokračovala i v následujícím roce.

Při budování nového sběrného dvora, v roce 2013, požádala společnost město o dotaci, která celou výstavbu ovšem nepokryla, a proto ji dofinancovala z vlastních prostředků. V tomtéž roce město financovalo nutné opravy rekonstrukce a opláštění haly architektonicky zajímavé stavby, a společnost dofinancovala z vlastních zdrojů její vnitřní vybavení.

V roce 2014 obdržela společnost dotaci v částce 5 247 tis. Kč z Ministerstva životního prostředí a ze Státního fondu životního prostředí na pořízení čistící komunální techniky.

Shrnutí dotací, které společnost obdržela z několika fondů v letech 2009 – 2014, činí cca 9 500 tis. Kč. Dotace byly poskytnuty Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem pro místní rozvoj, Úřadem práce České republiky, a také ze Státního fondu životního prostředí.

Poplatky

Společnost XY, s. r. o. žádné poplatky za svoz komunálního odpadu nemá. Má pouze platby, které získává od občanů na základě smlouvy.

Platba je závislá na objemu nádoby pro směsný komunální odpad a na intervalu vývozu.

Druhy odpadových nádob jsou: nádoby, které mají objem 80l, 120l, 240l

: kontejnery, které mají objem 660l a 1100l.

Každý občan nebo společenství vlastníků bytových jednotek mají na výběr z těchto nádob. Druh se stanoví podle potřeby a produkce směsného komunálního odpadu. Například čtyřčlenná rodina, která má nádobu s objemem 120l a její vývoz se koná jednou za 14 dní, platí každého půl roku 500 Kč za tuto nádobu.

4. 2. Výpočty poměrových ukazatelů

Ukazatele rentability

V níže uvedené tabulce č. 5 jsou uvedeny hodnoty, které jsou udány v %, ukazatelů rentability podniku .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. a podniku XY, s. r. o., a vzájemně srovnány.

Tabulka 5 – Ukazatele rentability

Rok	ROE (%)		ROA (%)		ROS (%)	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	8,83	15,38	5,48	6,40	2,79	1,50
2008	-0,68	21,93	0,79	11,60	-0,08	2,09
2009	30,88	11,15	11,40	5,98	5,67	0,92
2010	36,36	12,21	12,91	5,46	6,44	1,07
2011	51,21	-6,12	13,55	-2,33	6,94	-0,64
2012	52,81	-7,93	17,59	-2,71	8,21	-0,91
2013	56,49	0,84	17,74	1,52	8,57	0,22
2014	62,29	7,37	25,85	4,01	11,46	1,12

Zdroj: Rozvaha, výkaz zisku a ztráty, vlastní zpracování

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE) slouží zejména vlastníkům či společníkům společností, kteří zkoumají, jestli jim zisk přináší dostatečný výnos za podstoupení určitého investičního rizika.

Do vlastního kapitálu byly zahrnuty položky z rozvahy, a to základní kapitál, kapitálové fondy, rezervní fondy, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření běžného účetního období. Nejvýznamnější položkou jsou výsledky hospodaření (součet minulého a běžného výsledku hospodaření), které tento ukazatel ovlivňují nejvíce. Jejich podíl na vlastním kapitálu se u obou společností pohybuje od 51 % do 72 %.

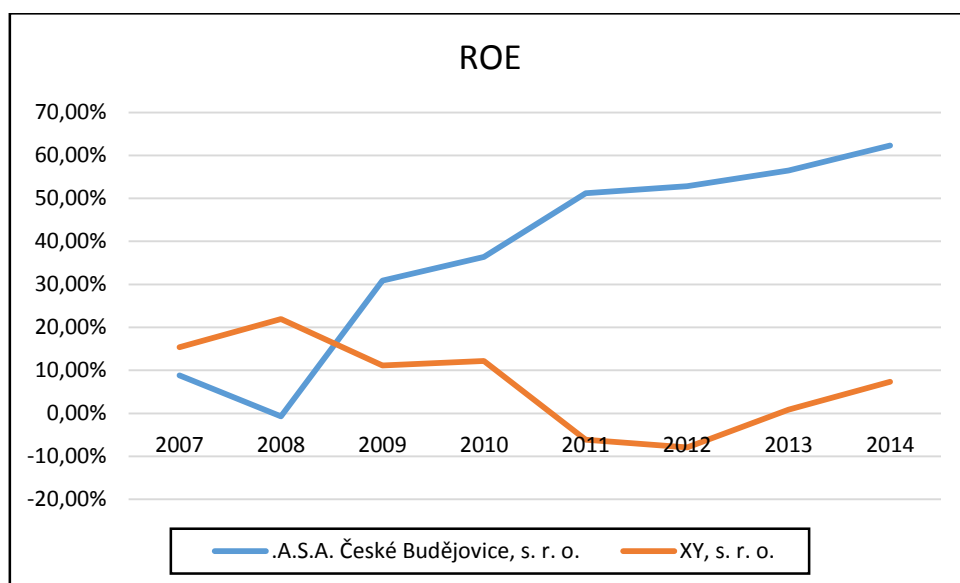
Mínusové hodnoty říkají, že v těchto letech vznikla ztráta. Pro společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. to může být z důvodu rozšíření portfolia poskytovaných služeb v roce 2008, kdy se podařilo vybudovat sklad nebezpečných odpadů. Pro společnost XY, s. r. o. byl rok 2011 rokem úsporných opatření při udržení požadované kvality vykonávaných činností pro město, a zároveň se podílela na realizaci svého

areálu, který financovala z vlastních prostředků. V roce 2012 tuto realizaci dokončovala, tudíž lze předpokládat, že vlastní prostředky byly opět použity na její rekonstrukci.

V grafu č. 1 je zobrazen rozdílný vývoj sledovaného ukazatele ROE obou společností. U společnosti .A.S.A lze vypožorovat rychlý pokles a rychlý nárůst, což způsobuje vysoký výsledek hospodaření (zisk). Mezi roky 2009 a 2010 vzrostly ostatní provozní výnosy (neboli dotace) ze 475 tis. Kč na 5 020 tis. Kč, které ovlivňují výši výsledku hospodaření. V těchto letech však vzrostly i výkony a tržby z prodeje dlouhodobého majetku. Tento zřetelný nárůst se ale od roku 2011 začíná vyrovnávat.

Hodnota sledovaného ukazatele podniku XY oproti tomu mírně klesala, a jak již bylo zmíněno, největší propad zažil mezi roky 2011 a 2012. Od tohoto roku hodnoty lineárně stoupají. Tento nárůst je ovlivněn dokončením budovaného areálu a zhodnocováním majetku.

Graf 1 – Vývoj ukazatele rentability vlastního kapitálu

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

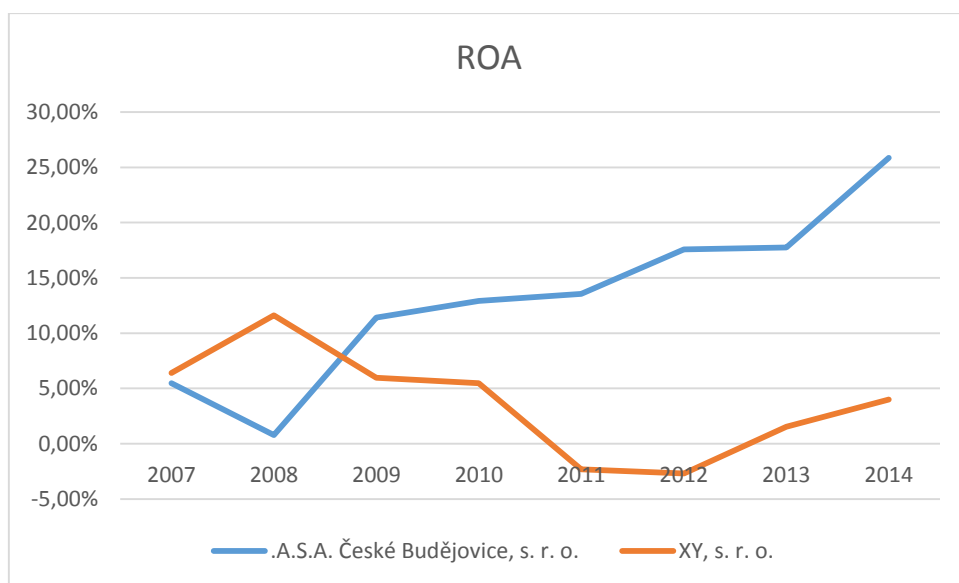
Pro ukazatel rentability vloženého kapitálu (ROA) je důležité to, zda podnik efektivně využívá svůj majetek bez ohledu na to, z jakých peněžních prostředků ho financuje. Dalším faktorem pro tento ukazatel je ten, že hodnoty by měly být nižší než pro ukazatel ROE, což oba podniky splňují.

V případě jmenovatele byla použita celková aktiva, kde má největší vliv právě dlouhodobý majetek.

V následujícím grafu č. 2 je znázorněna další vzájemná odlišnost podniků, jak se s postupem času zvyšuje (snižuje) jejich výnosnost celkových aktiv. V tomto případě je u společnosti .A.S.A. opět zaznamenán prudký pokles ukazatele, ale následně jeho lineární růst. Po roce 2012 je zaznamenán velký nárůst, což je způsobeno tím, že od tohoto roku není vykazován cizí kapitál (úvěry, půjčky), viz příloha č. 2 – ukazatel cizího kapitálu (b. úvěru) na vlastním kapitálu.

Podnik XY, s. r. o., kterému výnosnost aktiv od sledovaného roku stále klesala, se po roce 2012, kdy dokončil výstavbu svého areálu, začal vzpamatovávat. Výstavba probíhala v období dvou let. Do této doby byl podnik v pronájmu svého dřívějšího sídla. Pronájem prostor se pohyboval v řádech sta tisíc korun ročně. Od roku 2012 lze čekat jenom růst, protože zaměstnanci už své zázemí mají, a proto žádné náhlé výdaje nelze očekávat. V tom má výhodu právě .A.S.A., která svůj areál ve sledovaných obdobích měla vybudovaný, a proto jsou její výsledky mnohem lepší.

Graf 2 – Vývoj ukazatele rentability vloženého kapitálu

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

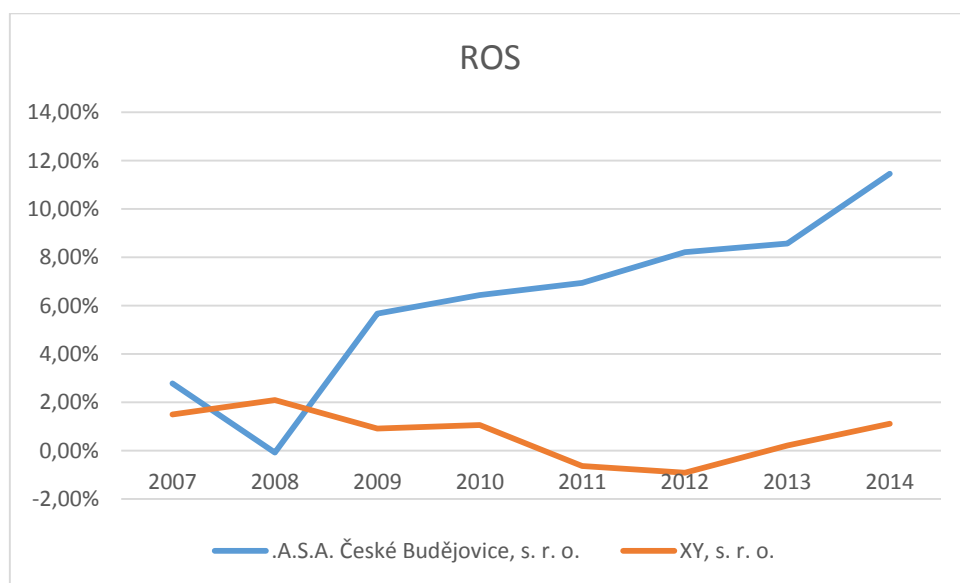
V případě ukazatele rentability tržeb (ROS) se zjišťuje, zda podnik pokrývá veškeré své náklady a vytváří zisk. Ve většině let dochází u společností k tomu, že jsou

schopny splatit svými výdělky potřebné náklady, a tím získat peněžní prostředky navíc. V případě společnosti XY, s. r. o. ukazuje ukazatel v roce 2013 hodnotu 0,22 %. Tato malá hodnota je způsobena nižšími tržbami za údržbu komunikací, čištění města a za městský bazén, kde vykazuje 0. Bazén totiž společnost předala na starost městu.

Do tržeb (výnosů) byly zahrnuty téměř všechny výnosové položky z výkazu zisku a ztráty, kterými jsou tržby za prodej zboží, výkony, ostatní provozní výnosy a výnosové úroky. Ve výnosech nejsou zahrnuty tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, protože tyto výnosy bývají jednorázové a nepravidelné. Nejvlivnější výnosovou položkou jsou výkony, resp. tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, které měly vysoký podíl na těchto výsledcích. Tento podíl činí u obou společností více než 90 % z celkových výnosů.

I v následujícím grafu č. 3 se lze setkat s rozdílnými křivkami podniků, protože každá ze společností má jiný cíl. Společnost .A.S.A. hledí na to, aby pokryla své náklady a vykázala zisk, proto křivka roste. Jejím společníkem je město a soukromý vlastník, který se chová jako podnikatelský subjekt, tedy požaduje zisk. Oproti tomu společnost XY, která je ve vlastnictví města, kontroluje, zda má vyrovnaný rozpočet, a to je vidět i v tomto grafu (č. 3), že tato křivka je konstantní. Oba podniky by měly občanům poskytovat kvalitní služby, a tržby, které obdrží v podobě poplatků (plateb), by měly vkládat zpět do úpravy města.

Graf 3 – Vývoj ukazatele rentability tržeb

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Hodnoty ukazatele ROCE jsou uvedeny v příloze č. 1 i s komentářem.

Ukazatele likvidity

Likvidita určuje, jak se rychle dokáže oběžný majetek přeměnit na peníze. V tomto případě byly vybrány ukazatele zaměřující se na běžnou likviditu a pohotovou likviditu. Jak už z názvů vyplývá, běžná likvidita se přeměňuje na peníze pomaleji nežli pohotová likvidita.

Tabulka 6 – Ukazatele likvidity

Rok	Běžná likvidita		Pohotová likvidita	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	2,46	1,29	2,41	1,15
2008	2,24	1,46	2,20	1,34
2009	1,08	1,14	1,05	0,96
2010	1,57	1,50	1,53	1,43
2011	1,40	2,11	1,35	1,88
2012	1,49	2,23	1,44	1,98
2013	1,26	2,25	1,21	1,97
2014	1,62	2,13	1,52	1,87

Zdroj: Rozvaha, vlastní zpracování

Na základě získaných dat si oba podniky vedou dobře, až na malé odchylky (doporučená hodnota se pohybuje v rozmezí 1,5 – 2,5). Ukazatel běžné likvidity totiž vyjadřuje, kolikrát krátkodobá aktiva překrývají krátkodobé závazky.

Lze si všimnout, že i podniky se stejným předmětem podnikání mají odlišné výsledky, protože ukazatel je velmi citlivý na velikost struktury jednotlivých složek aktiv.

Do oběžných aktiv byly zařazeny zásoby, pohledávky (dlouhodobé i krátkodobé) a krátkodobý finanční majetek. Nejvyšší podíl z oběžného majetku mají na obou ukazatelích převážně krátkodobé pohledávky, které se na oběžných aktivech podílejí v rozmezí 50 % - 72 %. Jen u společnosti XY je zaznamenán vyšší podíl finančního majetku, a to v roce 2007, kdy se na oběžném majetku podílí 57 %. Tento podíl je dán včasným splacením pohledávek.

Pohotová likvidita se počítá z toho důvodu, že zde nejsou započítávány zásoby, které by mohly ukazatel zkreslovat. Tyto zásoby jsou většinou v podniku vázány déle,

protože se tak rychle nepřeměňují na peníze. Proto je vidět rozdíl mezi běžnou a pohotovou likviditou. Rozdíl právě udává nadměrnou váhu zásob. Nejvíce zřetelné je to u podniku XY, s. r. o. Vysvětlením je, že ve vázaných zásobách je posypová sůl, která slouží v zimních obdobích pro údržbu komunikací a chodníků, avšak klimatické podmínky se nemůžou nijak ovlivnit. Ve městě, které leží na západě Čech, a je téměř horskou oblastí, je počasí nevyzpytatelné. Naopak klimatické podmínky v Českých Budějovicích jsou většinou přívětivější a zimy jsou tu teplejší. Z toho důvodu nemají zásoby tak vázané.

Společnost .A.S.A. nechce mít vázáno příliš peněžních prostředků v zásobách (může to být v důsledku zisku nebo platební schopnosti), a proto je i na výsledcích vidět, že oproti podniku XY, se moc nezměnily.

Ukazatele zadluženosti

Jsou dvě oblasti, které podniky řeší nejvíce, a to jsou výnosnost a zadluženost. Zadlužeností se zabývá právě tato kapitola. Je zde popsáno několik ukazatelů, které ukáží, jak si podniky v této oblasti vedou. Hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka 7 – Ukazatele zadluženosti

Rok	Ukazatel celkové zadluženosti (%)		Koeficient samofinancování (%)		Ukazatel finanční páky	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	69,24	60,00	30,76	37,06	3,25	2,70
2008	68,25	56,84	31,75	43,16	3,15	2,32
2009	74,50	54,15	25,49	45,85	3,92	2,18
2010	71,97	60,81	27,17	39,19	3,68	2,55
2011	76,07	55,94	20,58	43,74	4,86	2,29
2012	72,52	56,16	26,09	43,84	3,83	2,28
2013	71,72	66,40	25,92	33,60	3,86	2,98
2014	65,38	69,87	33,40	30,13	2,99	3,32

Zdroj: Rozvaha, vlastní zpracování

Z pohledu věřitelů by ukazatel celkové zadluženosti měl být co nejnižší. Jedná se o cizí (půjčené) peněžní prostředky, které jsou pro podnik levnější (z pohledu úroků), než zdroje vlastní. Nesmí se však zadlužit příliš, jinak by podnik ztratil důvěru u bank. Do cizího kapitálu byly započítány rezervy, závazky (dlouhodobé i krátkodobé) a bankovní

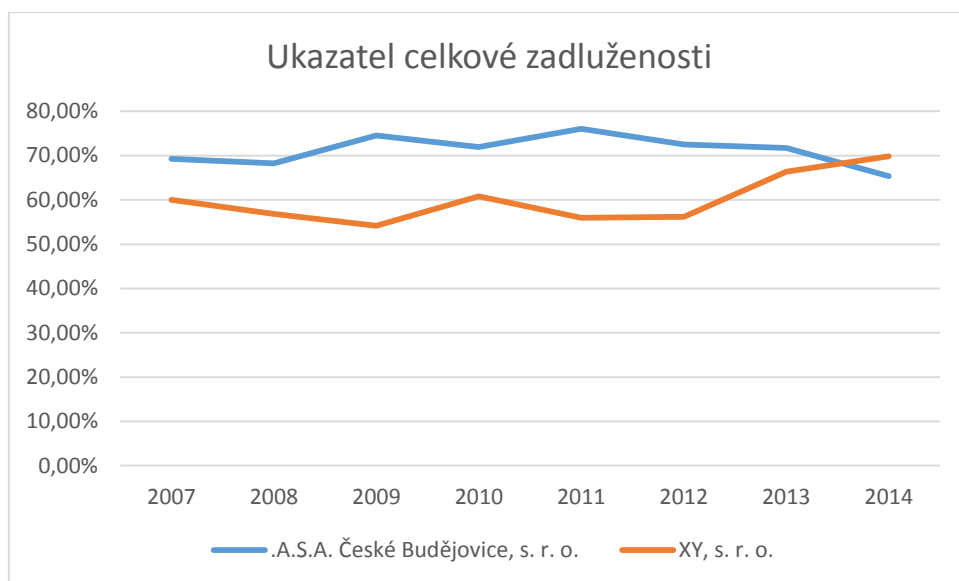
úvěry a výpomoci. Nejvyšší podíl na cizím kapitálu u společnosti v Českých Budějovicích zastoupily krátkodobé závazky (od 28 % - 57 %) a rezervy (resp. rezervy na následnou péči a rezervy podle zvláštních právních předpisů) od 42 % do 57 %. U společnosti XY, s. r. o. to byly krátkodobé závazky, které v letech 2007 a 2008 činily 100 %, a od roku 2009 narůstá i podíl krátkodobých bankovních úvěrů. Od tohoto roku se krátkodobé závazky podílely na cizím kapitálu v rozmezí 33 % (rok 2014) až 95 % (rok 2009). Zbytek tedy tvoří krátkodobé bankovní úvěry.

Z vypočítaných dat je patrné, že .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. je zadlužena více než podnik XY, s. r. o. V roce 2011 je u podniku v Českých Budějovicích zadluženost nejvyšší, protože v tomto roce pokračovala modernizace stávající techniky. Bylo pořízeno několik speciálních vozidel, které jsou určeny pro transport velkoobjemových kontejnerů.

Zadluženost společnosti XY, s. r. o. v roce 2013, kde je zaznamenán nejvyšší skok z 56 % na 66 %, může být příčinou záchrana architektonicky zajímavé stavby, a budování nového sběrného dvora.

I následující graf č. 4 potvrzuje, že .A.S.A. byla zadlužena více (způsobují to krátkodobé závazky) než podnik XY. Rok 2013 je však bodem zvratu pro obě společnosti. Hodnoty u společnosti .A.S.A. začaly od tohoto roku v ukazateli celkové zadluženosti klesat, u společnosti XY naopak růst.

Graf 4 – Vývoj ukazatele celkové zadluženosti

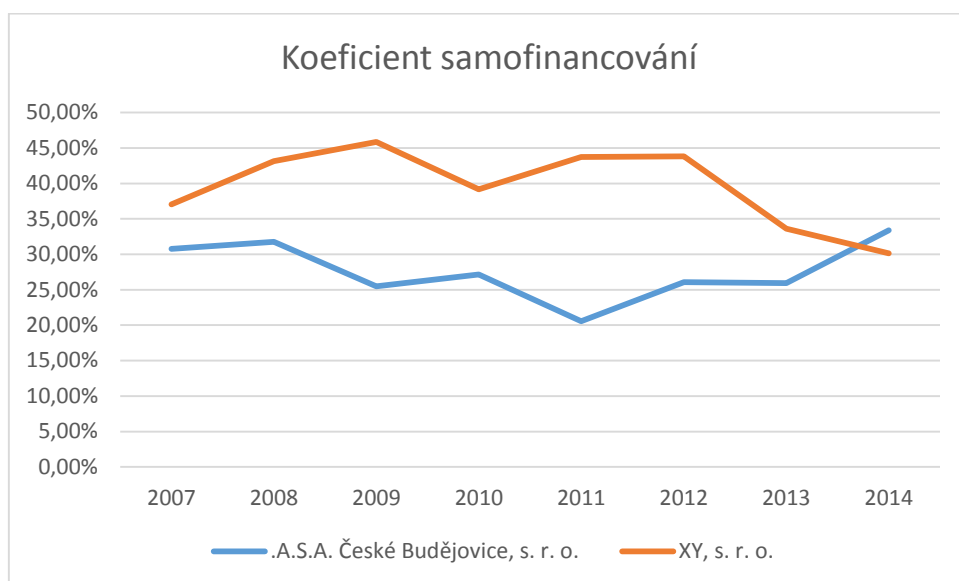

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ukazatel koeficientu samofinancování doplňuje celkovou zadluženost. Říká, jak moc je podnik schopný sám uhradit své závazky. Hodnoty vycházely vstříc podniku XY, s. r. o. do roku 2012, který dbal na dlouhodobou finanční stabilitu a samostatnost. Jak již bylo psáno výše, tato společnost si hradí některé své závazky a opravy sama, a k tomu jí slouží tržby, které získala za poskytnuté služby či prodané výrobky. Příliš vysoké hodnoty tohoto ukazatele (více než 50 %) by nebyly efektivní, protože všechny potřeby podniku nemohou být financovány z vlastních zdrojů z důvodu toho, že je to příliš drahé. Je s tím úzce spojen i stav kapitalizace, který je řešen v příloze č. 3.

Podle níže uvedeného grafu č. 5, koeficient samofinancování (opačný k ukazateli celkové zadluženosti) u společnosti XY klesá. Společnost vykazovala méně vlastních prostředků, než kterými by mohla uhradit svá aktiva.

Graf 5 – Vývoj ukazatele koeficientu samofinancování

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Další ukazatel se nazývá finanční páka. Tím, že je cizí kapitál levnější a výnosnější, je zásluhou efektu daňového štítu, a tak podniky dosahují vyšší rentability vlastního kapitálu. Právě rentabilita vlastního kapitálu se rozkládá na 3 části, což jsou: zisková marže, obrat majetku a finanční páka. Pokud finanční páka působí pozitivně (bude růst), pak podniky dosahují vyšší ziskovosti a efektivnosti.

Daňový štít je způsoben daňově uznatelnými nákladovými úroky právě z půjčených peněžních prostředků (úvěrů), které se odečítají od základu daně.

Z výše uvedených hodnot je vidět, že podnik v Českých Budějovicích dosahuje vyšších hodnot, protože má více nesplacených krátkodobých závazků, a vykazuje vysoké částky v rezervách. S rostoucími roky jejich výše neroste, na rozdíl od podniku XY, s. r. o.

Jednotlivé výpočty pro ukazatel podílu cizího kapitálu (b. úvěru) na vlastním kapitálu a ukazatel míry finanční samostatnosti jsou k nalezení v příloze č. 2.

Ukazatele dluhové schopnosti

Další oblastí finanční situace podniku jsou ukazatele dluhové schopnosti. Do těchto ukazatelů byly zahrnuty ukazatel úrokového krytí a stav kapitalizace (k nahlédnutí v příloze č. 3). V níže uvedené tabulce č. 8 jsou uvedeny hodnoty ukazatele úrokového krytí.

Tabulka 8 – Ukazatele dluhové schopnosti

Rok	Ukazatel úrokového krytí	
	.A.S.A.	XY
2007	9,20	52,20
2008	0,84	0,00
2009	23,24	46,17
2010	54,47	25,96
2011	103,84	-6,75
2012	158,17	-3,53
2013	825,57	1,68
2014	8669,33	3,09

Zdroj: Rozvaha, výkaz zisku a ztráty, vlastní zpracování

Ukazatel úrokového krytí vyjadřuje, kolikrát zisk pokryje nákladové úroky. Čím vyšší hodnota vyjde, tím je podnik schopnější hradit své závazky. Ukazatel vychází ze zisku, proto se v roce 2011 a 2012 opět setkáváme s minusovými hodnotami u podniku XY, s. r. o., kdy byl ve ztrátě. Naopak v roce 2008 je hodnota 0, jelikož tento rok podnik nevykázal bankovní úvěr, tudíž neměl žádné nákladové úroky.

Protože ukazatel vychází ze zisku, jsou v něm započítány i peněžní prostředky, které podnik ještě neobdržel. Do toho se započítávají např. pohledávky za odběrateli, kdy podnik sleduje pouze výnosy, ale skutečné přijetí peněz ne, proto u společnosti v Českých Budějovicích jsou vidět vysoké hodnoty, ale ve skutečnosti nemusí mít takovou platební schopnost, jak se na první pohled může zdát. Pohledávky k roku 2014 vykazuje v částce 15 815 tis. Kč a v roce 2013 v částce 16 285 tis. Kč. Navíc od roku 2012 nevykazuje žádné bankovní úvěry a výpomoci, zato nákladové úroky ano. Nákladovými úroky v těchto letech jsou úroky z transakcí se spřízněnými stranami (viz str. 38).

Ukazatele aktivity

Jak už z názvu vyplývá, v těchto výpočtech bude ukázáno, jak je podnik ve svých činnostech „aktivní“. Jsou zde uvedeny jen některé vybrané ukazatele, které jsou vhodné pro to, aby byly podniky posouzeny z hlediska platební schopnosti a z hlediska hospodaření se stálými aktivy, kterých společnosti vykazují velké množství.

Tabulka 9 – Ukazatele aktivity

Rok	Doba obratu zásob (dny)		Doba obratu pohledávek (dny)		Doba obratu závazků (dny)		Obrat celkových aktiv (%)	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	2	7	49	21	40	52	175,20	417,51
2008	1	4	64	33	40	37	191,40	554,57
2009	2	5	34	27	55	29	192,52	632,61
2010	2	3	49	40	50	39	196,77	492,03
2011	3	6	53	29	62	28	193,33	420,41
2012	3	8	61	45	57	31	212,91	381,07
2013	3	8	53	41	62	31	206,78	280,25
2014	5	9	47	33	45	35	225,58	242,11

Zdroj: Rozvaha, vlastní zpracování

Ukazatel doby obratu zásob říká, kolik dní drží podniky zásoby na skladě. Čím menší je počet dnů, tím efektivněji podnik dokáže řídit svůj sklad. Jak už naznačil ukazatel pohotovosti likvidity, podnik XY, s. r. o. má více vázaných zásob než .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. Je to dáno výkyvy počasí, které se každou zimu mění – někdy přijde zima dříve, někdy déle. Od toho se odvíjí i zásoby, jako je například posypová sůl. V roce 2010 je vidět, že u společnosti XY byla doba obratu nejmenší z důvodu sněhových kalámit.

Hodnoty doby obratu pohledávek vypočítané v tabulce udávají dny, po kterých dochází k úhradě odběratelů. Lépe si na tom stojí podnik .A.S.A. České Budějovice, s. r. o., který na platbu nečeká tak dlouho jako podnik XY, a může tedy prostředky využívat dříve ke splacení svých závazků.

Naopak u doby obratu závazků jsou to dny, po kterých platí podnik svým dodavatelům. Tato doba by měla být delší nežli doba obratu pohledávek (ideálně), protože když podnik obdrží peněžní prostředky dříve, může je pak využít na splacení svých závazků. Kdyby to bylo opačně, podnik by se dostával do ztráty.

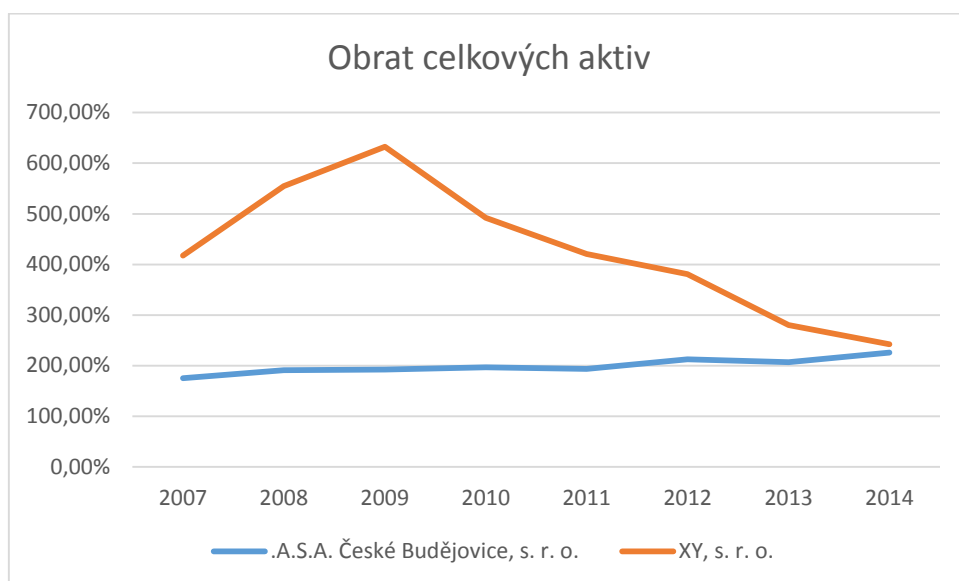
I malé odchylky, které jsou zaznamenány ve dnech (mezi splatností pohledávek a závazků), mají spojitost s celkovou zadlužeností společnosti .A.S.A., která se i díky tomu ocitá v zadluženosti.

Ukazatel obratu celkových aktiv informuje podnik o tom, jak efektivně využívá veškerá svá aktiva. Pod celkovými aktivy si lze představit dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení.

Říká tedy, kolik je podnik schopen vygenerovat ze zdrojů, které má k dispozici. Udávaná hodnota by měla být minimálně 100 %, což obě společnosti plní.

V grafu č. 6 je zřetelné, že .A.S.A. majetek příliš nezhodnocuje, ale udržuje si konstantní linii křivky, na rozdíl od podniku XY. Nenakupuje však příliš nových strojů, ale svůj majetek se snaží efektivně využít. Bohužel křivka klesá, což je škoda. Od roku poklesu, 2009, nakupovala v rámci dotací poskytnutých od zřizovatele (města) majetek, který je v hodnotě 7 500 tis. Kč (vybudování sběrného dvora a skladu posypového materiálu + 2 zametací vozy).

Graf 6 – Vývoj ukazatele obratu celkových aktiv

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

V příloze č. 4 je k nalezení ukazatel obrat stálých aktiv.

Provozní ukazatele

Provozní ukazatele se věnují provozní činnosti podniku. Mezi vybranými ukazateli jsou ukazatele pro stálá aktiva, která mají vysoký podíl na těchto společnostech, a ukazatele pro náklady.

Tabulka 10 – Provozní ukazatele

Rok	Produktivita práce (Kč)		Nákladovost výnosů (tržeb) - Kč		Vázanost zásob na výnosy (ks)	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	4,74	2,57	0,97	0,99	0,005	0,020
2008	4,50	3,17	0,99	0,98	0,004	0,012
2009	4,95	2,84	0,93	0,99	0,004	0,014
2010	5,33	2,58	0,91	0,99	0,006	0,008
2011	5,25	2,30	0,92	1,00	0,009	0,018
2012	5,05	2,05	0,96	1,01	0,008	0,022
2013	5,27	2,04	0,92	1,00	0,007	0,023
2014	5,27	2,05	0,92	0,99	0,013	0,025

Zdroj: Rozvaha, výkaz zisku a ztráty, vlastní zpracování

Z pohledu ukazatele produktivity práce je vidět, že společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. má více výnosů na 1 Kč mzdového nákladu. Do samotného výpočtu nebyly přiřazeny mzdy jako takové, ale osobní náklady.

Pozitivum růstu se nesleduje ani v jedné ze společností, protože u obou je situace stabilní. Z pohledu zaměstnaných lidí ve společnostech je důležité, že se mzdy na jednoho zaměstnance v obou společnostech zvýšily.

Zvýšení mezd může být i důsledek toho, že se měnily sazby zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení. V roce 2009 kleslo sociální pojištění odváděné zaměstnavatelem z 26 % na 25 %.

Ukazatel nákladovosti výnosů (tržeb) vyjadřuje, jaká část 1 Kč připadá na celkové náklady. Do celkových nákladů byly započítány náklady vynaložené na prodané zboží, výkonovou spotřebu, osobní náklady, daně a poplatky, odpisy dlouhodobého majetku, zůstatková cena prodaného majetku, ostatní provozní náklady, nákladové úroky, ostatní finanční náklady a daň z příjmů za běžnou činnost (mimořádnou činnost ani jedna společnost za dobu sledování nevykázala). Největší podíl na celkových nákladech měly výkonová spotřeba a osobní náklady. Největším podílem společnosti .A.S.A. je výkonová spotřeba, která se na celkových nákladech podílela okolo 60 %, a osobní náklady činily cca 20 %. Oproti tomu společnost XY zaznamenala vyšší podíl výkonové spotřeby v letech 2007 – 2011, který činil 52 % - 64 %. S rostoucími roky, tedy od roku 2012 stoupal podíl osobních nákladů, které převyšovaly výkonovou spotřebu zhruba o 4 %.

S přibývajícími roky by měly hodnoty klesat. Z tohoto pohledu si lépe vede podnik v Českých Budějovicích. U podniku XY, s. r. o., kde jsou hodnoty nad 1, v letech 2011 – 2012, docházelo k budování nového areálu. Tady se musí vzít v potaz to, že společnost byla i ve ztrátě, a v roce 2013 se z toho začala pomalu vzpamatovávat. V těchto letech převyšovaly osobní náklady nad výkonovou spotřebou, což je z hlediska zaměstnanců velice pozitivní – i v nepříznivých letech společnost dokázala vyplatit své zaměstnance.

Je tu opět skutečnost, že společnost XY nehledí na to, aby byla v zisku. Se ztrátou se dokázala rychle vyrovnat.

Ukazatel vázanosti zásob, je také příhodný pro podnik v Českých Budějovicích. Na zásoby vynakládá pouze minimální množství výnosů. Podnik XY, s. r. o. vykazuje vyšší hodnoty u ukazatele vázanosti zásob, ale to už ukázal rozdíl mezi běžnou a pohotovou likviditou.

Největším nákladem pro obě společnosti jsou osobní náklady a výkonová spotřeba. Zatěžují podniky nejvíce, avšak obě jsou si vědomy toho, že bez těchto nákladových položek, by společnosti nemohly fungovat, protože na nich stojí v podstatě veškerá existence. Nicméně by si tyto náklady měly hlídat, aby nepřekročily takovou hranici, že by náklady převyšovaly výnosy (jak se to stalo u společnosti XY).

V příloze č. 5 jsou uvedeny hodnoty ukazatelů produktivity dlouhodobého hmotného majetku a stupeň odepsanosti majetku.

4. 3. Analýza rozdílových ukazatelů

V případě rozdílových ukazatelů byl zvolen jediný ukazatel. Je promítnut jak v absolutní změně, tak v relativní změně, která zobrazuje běžnou likviditu poměrového ukazatele.

Tabulka 11 – Rozvaha rozdílových ukazatelů

Rok	Čistý pracovní kapitál				Podíl ČPK na celkových aktivech (%)	
	Absolutní změna (tis. Kč)		Relativní změna			
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY	.A.S.A	XY
2007	26 789	1 395	2,46	1,29	28,41	17,10
2008	24 125	2 271	2,24	1,46	26,59	25,96
2009	2 297	647	1,08	1,14	2,36	6,98
2010	16 942	3 264	1,57	1,50	15,69	26,42
2011	14 840	3 826	1,40	2,11	13,54	36,68
2012	16 044	3 925	1,49	2,23	16,36	40,71
2013	9 670	3 776	1,26	2,25	9,03	29,76
2014	17 759	4 013	1,62	2,13	17,65	26,27

Zdroj: Rozvaha, vlastní zpracování

Jedním z rozdílových ukazatelů je čistý pracovní kapitál (dále ČPK). Tento ukazatel je vypočítán jako rozdíl mezi krátkodobými závazky a krátkodobými aktivy. Vyjadřuje, kolik volných prostředků podniku zbyde po úhradě všech splacených závazků. V případě obou zkoumaných podniků vyšly hodnoty dobře. Ani u jedné není zachycen nekrytý dluh, takže je vidět, že oběžný majetek mají vhodně zabezpečený.

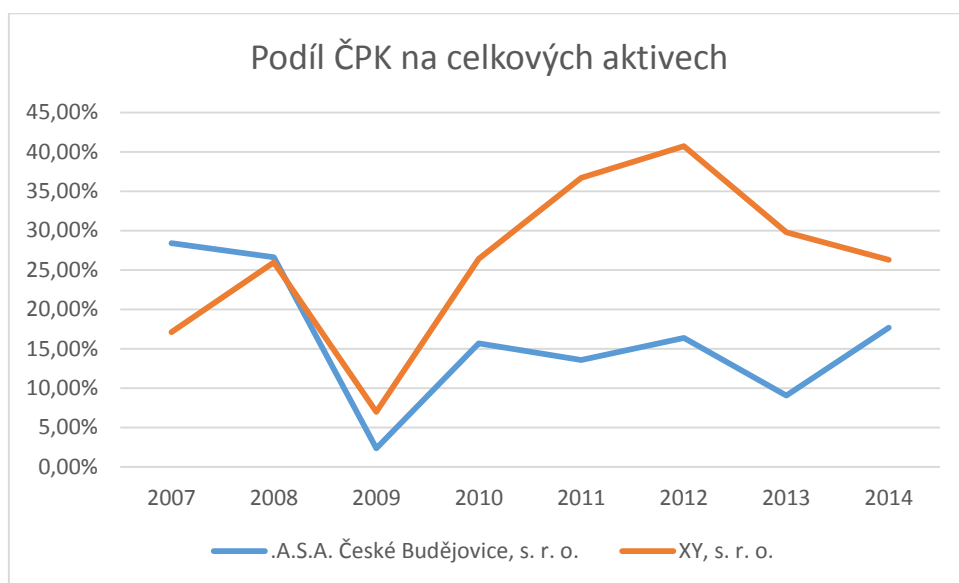
Relativní hodnoty, které jsou vidět ve výše uvedené tabulce č. 11, jsou shodné s ukazatelem běžné likvidity. Jejich hodnoty jsou odůvodněny na str. 50.

V případě absolutní změny se dá podnik porovnat sám se sebou, ale to není předmětem této bakalářské práce, proto budou tyto absolutní hodnoty vztaženy k celkovým aktivům. Procento vyjadřuje výši podílu ČPK na celkových aktivech, tzn. kolik % ČPK může uhradit výši celkových aktiv.

Z níže uvedeného grafu č. 7 lze vypořizovat velké výkyvy obou společností. Rok 2009 byl pro obě společnosti rizikovým. V tomto roce neměly takovou platební schopnost, jakou by si přály mít. U podniku .A.S.A. byl rozhodujícím faktorem ČPK, kde se snížily pohledávky, ale naopak vzrostly závazky. V roce 2008 činily krátkodobé pohledávky 31 040 tis. Kč, v roce 2009 17 483 tis. Kč, a krátkodobé závazky v roce 2008 19 496 tis. Kč, a v roce 2009 28 477 tis. Kč. S postupem let se jeho hodnoty začaly vyrovnávat. U podniku XY může být pokles způsoben zvýšením celkových aktiv, které v roce 2008 činily 8 748 tis. Kč, a v roce 2009 9 269 tis. Kč, přičemž závazky a pohledávky si udržel na téměř stejné úrovni.

Jak tedy z grafu plyne, s rostoucím počtem let, větší platební schopnost vykazuje společnost XY, s. r. o., která svá aktiva financuje z větší části ČPK nežli podnik .A.S.A. České Budějovice, s. r. o.

Graf 7 – Podíl ČPK na celkových aktivech

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

4. 4. Doporučení

Finanční ukazatele nemohou být ve všech oblastech vždy optimální. Pokud je jeden ukazatel horší, jiný je zase lepší. I v těchto případech, tedy u obou společností, není výsledek jiný. Proto zde bude uvedeno několik opatření, které společností umožní zlepšit si některé ukazatele, které pro ně byly vykazovány jako nejhorší nebo méně příznivé.

Méně příznivými ukazateli byly pro společnost .A.S.A. ukazatele likvidity. Drží na skladě v zimních měsících menší množství zásob, proto je pro ni tento ukazatel rizikovější. V nejhorším případě by mohla nastat kalamita, která se skutečně stala v roce 2010, a společnost by se mohla dostat do nekrytého dluhu. V tomto případě by byli občané nespokojeni s údržbou silnic a chodníků, pokud by bylo málo posypové soli. Doporučením tedy je, aby zvýšila vázanost zásob, alespoň na období zimních měsíců. Oproti tomu podnik XY má více vázaných zásob než by bylo třeba. Proto by bylo vhodné, kdyby se společnost vrátila zpět k tomu, jak se připravovala na zimu v roce 2010, a řídila se podle toho. Pak by vázaných prostředků měla méně, a naopak peněžních prostředků více.

Nepříznivými ukazateli pro obě společnosti jsou ukazatel doby obratu pohledávek a ukazatel doby obratu závazků. V tomto případě by si tyto společnosti měly více hlídat platby od svých odběratelů a dát jim kratší dobu splatnosti, aby si tak prodloužily splatnost závazků. Tuto dobu by bylo dobré kontrolovat s podmínkami stanovené ve smlouvách s odběrateli, kde by tato lhůta měla být napsána. Právě tyto ukazatele jsou úzce spojeny s ukazatelem celkové zadluženosti, kde se společnost .A.S.A. nachází v zadlužení. Důvodem je i skutečnost těchto ukazatelů, kde závazky převyšují pohledávky. Jestliže si nebude hlídat splatnost svých závazků, a tudíž i pohledávek, aby mohla i ona platit včas svým dodavatelům, její zadluženost bude v důsledku toho stoupat. Pokud by tato situace pokračovala dále, společnosti nezbyde nic jiného, než si půjčit peněžní prostředky.

Co se týče zadluženosti u společnosti XY, tak ta po roce 2012 stoupá, a proto by mu mělo být doporučeno, aby si už nepůjčoval tolik cizích prostředků, které od roku 2013 vzrostly z 2 212 tis. Kč na 5 400 tis. Kč, za které pořídil techniku.

Pokud by společnost .A.S.A. chtěla efektivněji využívat své stroje, a tím mohla získat více peněžních prostředků, bylo by možné navrhnout takové opatření, aby nové stroje již dále nenakupovala, ale využívala více ty, které má. Nebo naopak. Pokud by nakupovala nové stroje, a za nějaký čas je prodala v odpovídající ceně, která by odpovídala jejímu opotřebení, pak by podnik využíval svůj majetek taktéž efektivně.

Pokud by společnost .A.S.A. chtěla mít menší podíl nákladů na výnosech, měla by snížit podíl výkonové spotřeby (spotřeba materiálu, energie a služeb) a zvýšit podíl výkonů (tržby za poskytnuté služby). Zde je však problém s tím, že by se musely zvýšit poplatky občanům, což není dobrý nápad. V tom případě by měla rozšířit portfolio svých zákazníků, o které by se starala.

Velice kladně je hodnocen ukazatel úrokového krytí u společnosti .A.S.A., který je způsoben vysokými zisky této společnosti.

5. Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala hospodařením dvou podniků. Stěžejním podnikem byla společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o., která se nachází ve smíšeném vlastnictví, a je tedy vlastněna z části soukromým subjektem a z části veřejným subjektem (obcí). Aby se zjistilo, jak tato společnost hospodaří – ať už se svým majetkem nebo se svými peněžními prostředky – byla porovnána s podnikem XY, s. r. o., který je plně v kompetenci obce, tedy vlastní ho pouze veřejný subjekt. Obě společnosti poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství a zabývají se údržbou svých měst.

Protože jsou obě společnosti vlastněné (ať už plně nebo pouze z části) obcí a poskytují veřejně prospěšné služby, získávají do svého rozpočtu dotace. Dotace slouží zejména na úhradu výdajů, ze kterých je placen dlouhodobý hmotný (či nehmotný) majetek, a účtují se do položky Ostatní výnosy. Další významnou položku v jejich rozpočtu tvoří poplatky (platby) za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V případě společnosti .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. činí poplatek, který je stanoven Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2012, 680 Kč na jednu osobu a jeden rok. Oproti tomu společnost XY, s. r. o. přijímá platby (nikoliv poplatky) od svých občanů na základě jimi uzavřených smluv. Platba se odvíjí od objemu sběrné nádoby a intervalu vývozu. Každý občan nebo společenství vlastníků bytových jednotek mají na výběr z odpadových nádob, jejichž druh se stanoví podle potřeby a produkce směsného komunálního odpadu. Například čtyřčlenná rodina, která má nádobu s objemem 120l a její vývoz se koná jednou za 14 dní, platí každého půl roku 500 Kč za tuto nádobu.

Hospodaření obou zmiňovaných společností bylo prozkoumáno na základě finanční analýzy, která se zabývala poměrovými ukazateli a jedním rozdílovým ukazatelem (čistým pracovním kapitálem), který byl však vztažen k celkovým aktivům z důvodu porovnání podniků. Vývoj společností byl sledován od roku 2007 do roku 2014.

Největším rozdílem u společností je sestavování jejich rozpočtů. Společnost XY, s. r. o. dbá na vyrovnaný rozpočet, společnost .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. na ziskový rozpočet, jelikož každá ze společností je v odlišném vlastnictví.

Není překvapením, když největším podílem u obou podniků, na celkových výnosech (více než 90 %) jsou tržby z poskytovaných služeb. Avšak v roce 2011 – 2012 byly u společnosti XY, s. r. o. výnosy převýšeny náklady, protože v průběhu těchto dvou let

budovala svůj nový areál. Zaměstnanci však tuto ztrátu nepocítili, neboť se jim dostalo stejného platového ohodnocení.

I přesto, že byly u společnosti .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. hodnoty u ukazatelů rentability příznivé, u ukazatele celkové zadluženosti ne. V tomto případě má společnost nadmíru nesplacených krátkodobých závazků, a tedy i nesplacených pohledávek, tudíž nemá takovou platební schopnost. Na základě této skutečnosti byl vypočítán ukazatel ČPK vztažený k celkovým aktivům, který potvrzuje, že tato společnost není schopna pokrýt celková aktiva tak, jako je tomu u společnosti XY, s. r. o.

Co se týče celkových aktiv, jejich využití bylo lepší u společnosti XY, s. r. o., který svůj majetek zhodnocuje. Od roku 2009 hodnoty klesaly z důvodu pořízení nových technických strojů.

Důležitým majetkem pro obě společnosti nejsou pouze stálá aktiva, ale také aktiva oběžná. Na základě zjištěných hodnot bylo nalezeno více vázaných zásob na skladě u společnosti XY, s. r. o. Hodnoty jsou ovlivněny posypovou solí, která je důležitá pro údržbu silnic a chodníků v zimních obdobích.

Nejvýznamnějšími ukazateli pro společnosti jsou rentabilita, likvidita a zadluženost. U společnosti .A.S.A. byl nejméně příznivým ukazatelem celková zadluženost. Tuto skutečnost by měla řešit tak, že své tržby (výnosy) použije na úhradu svých závazků (krátkodobých vůči dodavatelům), které tím splatí včas a řádně. Snížila by tím ukazatele rentability, a zároveň zlepšila celkovou zadluženost podniku. U společnosti XY byly horší ukazatele ve vázanosti zásob, tedy běžná a pohotová likvidita. Pokud by snížila zásoby na skladě, získala by tím více peněžních prostředků, které by použila například na úhradu závazků, jako by tomu bylo u společnosti .A.S.A. Tímto krokem by si mohla zlepšit ukazatele likvidity.

Každá ze společností je rozdílná (jak ve vlastnictví, velikosti i územně), a to se projevilo i v jednotlivých ukazatelích. Pokud .A.S.A. má lepší rentabilitu, má horší zadluženost. U podniku XY je to naopak. Nelze tedy říci, která z těchto společností hospodaří se svými peněžními prostředky nebo majetkem lépe. Jestliže by zlepšily ukazatel, který je pro ně méně příznivý, zhoršily by si ukazatel, který pro ně příznivý byl. Proto je třeba optimalizovat všechny ukazatele tak, aby společnosti v žádných ukazatelích nebyli nejhorší, ale ani nejlepší.

I. Summery

This bachelor thesis deals with the financial management in a company in mixed ownership and its target is to compare its financial analysis of the company with a company in public ownership.

In the theoretical part are presented characteristics of basic terms which concern financial analysis, serving to understand the whole idea of processing of the application part. In the application part, this thesis includes financial indicators which show how the company manages with money and with property. Information are taken from the data of company (balance sheet, income statement and annual report) for the particular calculation. After provision of individual indicators the results are analysed regarding both companies and it is decided which of the companies is managed better from the financial point of view. The work presents suggestions based on the conducted analysis how to optimize the financial situation in the company.

Key words: mixed ownership, financial analysis, financial indicators, data of company, compare, optimize the financial situation

II. Seznam použitých zdrojů

Bibliografie

- Blaha, Z. & Jindřichovská, I.. (2006). Jak posoudit finanční zdraví firmy (3., rozš. vyd.). Praha: Management Press.
- Eliáš, K. & Svatoš, M.. (2012). Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 26.3.2012. Ostrava: Sagit.
- Grünwald, R. & Holečková, J.. (2009). Finanční analýza a plánování podniku (Vyd. 1.). Praha: Ekopress.
- Hamerníková, B. & Maaytová, A.. (2010). Veřejné finance (2., aktualiz. vyd.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Holečková, J. (2008). Finanční analýza firmy (Vyd. 1.). Praha: ASPI.
- Jindřichovská, I. & Blaha, Z.. (2001). Podnikové finance (Vyd. 1.). Praha: Management Press.
- Kislingerová, E. (2005). Finanční analýza: krok za krokem (1. vyd.). Praha: C.H. Beck.
- Kislingerová, E. (2004). Manažerské finance (1. vyd.). Praha: C.H. Beck.
- Kovanicová, D. & Kovanic, P.. (1999). Poklady skryté v účetnictví (4. aktualiz. vyd.). Praha: Polygon.
- Marek, P. (2009). Studijní průvodce financemi podniku (2., aktualiz. vyd.). Praha: Ekopress.
- Mrkvička, J. & Kolář, P.. (2006). Finanční analýza (2. přeprac. vyd.). Praha: ASPI.
- Ochrana, F. & Půček, M.. (2012). Dosahování úspor a omezování plýtvání ve veřejném sektoru (Vyd. 1.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Otrusínová, M. & Kubíčková, D.. (2011). Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví (Vyd. 1.). V Praze: C.H. Beck.
- Peková, J. (2011). Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR (Vyd. 1.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Peková, J. (2004). Hospodaření a finance územní samosprávy (Vyd. 1.). Praha: Management Press.

- Peková, J. & Pilný, J.. (2002). Veřejná správa a finance veřejného sektoru (Vyd. 1.). Praha: ASPI.
- Peková, J. (2008). Veřejné finance: úvod do problematiky (4., aktualiz. a rozš. vyd.). Praha: ASPI.
- Pospíšil, R. (2013). Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva (1. vyd.). Praha: Professional Publishing.
- Provazníková, R. (2015). Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe (3. aktualizované a rozšířené vydání). Praha: Grada Publishing.
- Provazníková, R. (2009). Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe (2. aktualiz. a rozš. vyd.). Praha: Grada.
- Rektořík, J. (2002). Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru (Vyd. 1.). Praha: Ekopress.
- Růčková, P. (2011). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi (4., aktualiz. vyd.). Praha: Grada.
- Sedláček, J. (2011). Finanční analýza podniku (2., aktualiz. vyd.). Brno: Computer Press.
- Sedláček, J. (2009). Finanční analýza podniku (Vyd. 1.). Brno: Computer Press.
- Slavík, J. (2012). Privatizace odpadových služeb ve městech a obcích: vybrané problémy (1. vyd.). Praha: Alfa nakladatelství.
- Soukopová, J. (2011). Výdaje obcí na ochranu životního prostředí a jejich efektivnost (Vyd. 1.). Brno: Littera.
- Srpová, J. & Řehoř, V.. (2010). Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů (1. vyd.). Praha: Grada.
- Sůvová, H. (2000). Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači (1. vyd.). Praha: Bankovní institut.
- Synek, M. & Kislingerová, E.. (2010). Podniková ekonomika (5., přeprac. a dopl. vyd.). Praha: C.H. Beck.
- Synek, M. (2003). Manažerská ekonomika (3. přeprac. a aktualiz. vyd.). Praha: Grada.
- Šebestová, J. (2008). Kontrolní systém veřejné správy a veřejného sektoru (Vyd. 1.). Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné.

Špalek, J. (2011). Veřejné statky: teorie a experiment (Vyd. 1.). V Praze: C.H. Beck.

Valach, J. (1999). Finanční řízení podniku (2. aktualiz. a rozš. vyd.). Praha: Ekopress.

Internetové zdroje

Dechev, D. (2015). PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP - A NEW PERSPECTIVE FOR THE TRANSITION COUNTRIES [Online]. *Trakia Journal of Sciences*, 13(3), 228-236. <http://doi.org/10.15547/tjs.2015.03.005>

Ministerstvo životního prostředí: Fondy a programy EU (20152015). [Online]. Retrieved 2016-03-09 from http://www.mzp.cz/cz/fondy_programy_eu

Ministerstvo životního prostředí: Grantová řízení pro nevládní a neziskové organizace (NNO) (20152015). [Online]. Retrieved 2016-03-09 from http://www.mzp.cz/cz/grantova_rizeni_pro_nno

Ministerstvo životního prostředí: Odpadové hospodářství (20082008). [Online]. Retrieved 2016-03-09 from http://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

Ministerstvo životního prostředí: Poplatky (20152015). [Online]. Retrieved 2016-03-09 from <http://www.mzp.cz/cz/poplatky>

Ministerstvo životního prostředí: Státní fond životního prostředí ČR (20152015). [Online]. Retrieved 2016-03-09 from http://www.mzp.cz/cz/statni_fond_zivotniho_prostredi

Operační program životního prostředí: Prioritní osa 4 (20072007). [Online]. Retrieved 2016-03-13 from <http://www.opzp2007-2013.cz/sekce/370/prioritni-osa-4/>

Segeřa, L. (2014). CYRRUS ADVISORY: Dotace [Online]. Retrieved from <http://www.dotacni.info/glossary/dotace-2/>

Valová, J. (2012). CYRRUS ADVISORY: Dotace na odpadové hospodářství [Online]. : *Brusel zvedá prst! Češi neskládají a konečně čerpejte dotace!*. Retrieved from <http://www.dotacni.info/tag/dotace-na-odpadove-hospodarstvi/>

Zákony pro lidi: Zákon o místních poplatcích [Online]. Retrieved 2016-03-09 from <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

Zákony pro lidi: Zákon o místních poplatcích [Online]. Retrieved 2016-03-10 from <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

Zákony pro lidi: Zákon o odpadech [Online]. Retrieved 2016-03-09 from <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>

III. Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka 1 – Obecné schéma běžné části rozpočtu	11
Tabulka 2 – Obecné schéma kapitálové části rozpočtu	12
Tabulka 3 – Osobní náklady a počet zaměstnanců, .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. .	37
Tabulka 4 – Osobní náklady a počet zaměstnanců, XY, s. r. o.	43
Tabulka 5 – Ukazatele rentability	46
Tabulka 6 – Ukazatele likvidity	50
Tabulka 7 – Ukazatele zadluženosti	51
Tabulka 8 – Ukazatele dluhové schopnosti	55
Tabulka 9 – Ukazatele aktivity	56
Tabulka 10 – Provozní ukazatele	58
Tabulka 11 – Rozvaha rozdílových ukazatelů	61

Grafy a schéma

Graf 1 – Vývoj ukazatele rentability vlastního kapitálu	47
Graf 2 – Vývoj ukazatele rentability vloženého kapitálu	48
Graf 3 – Vývoj ukazatele rentability tržeb.....	49
Graf 4 – Vývoj ukazatele celkové zadluženosti.....	53
Graf 5 – Vývoj ukazatele koeficientu samofinancování.....	54
Graf 6 – Vývoj ukazatele obratu celkových aktiv	58
Graf 7 – Podíl ČPK na celkových aktivech	62
 Schéma 1 – Organizační struktura společnosti .A.S.A. České Budějovice, s. r. o.	36

IV. Seznam použitých zkratk

ÚSC	Územní samosprávný celek
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROA	Rentabilita vloženého kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
ROCE	Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu
EAT	Zisk po zdanění
EBT	Zisk před úroky
EBIT	Zisk před úroky a zdaněním
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
PC	Pořizovací cena
ČPK	Čistý pracovní kapitál

V. Seznam příloh

Příloha 1 – Ukazatel dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE)

Příloha 2 – Ukazatel podílu CK na VK a ukazatel míry finanční samostatnosti

Příloha 3 – Ukazatel stavu kapitalizace

Příloha 4 – Ukazatel obratu stálých aktiv

Příloha 5 – Provozní ukazatele

VI. Přílohy

Příloha 1 – Ukazatel dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE)

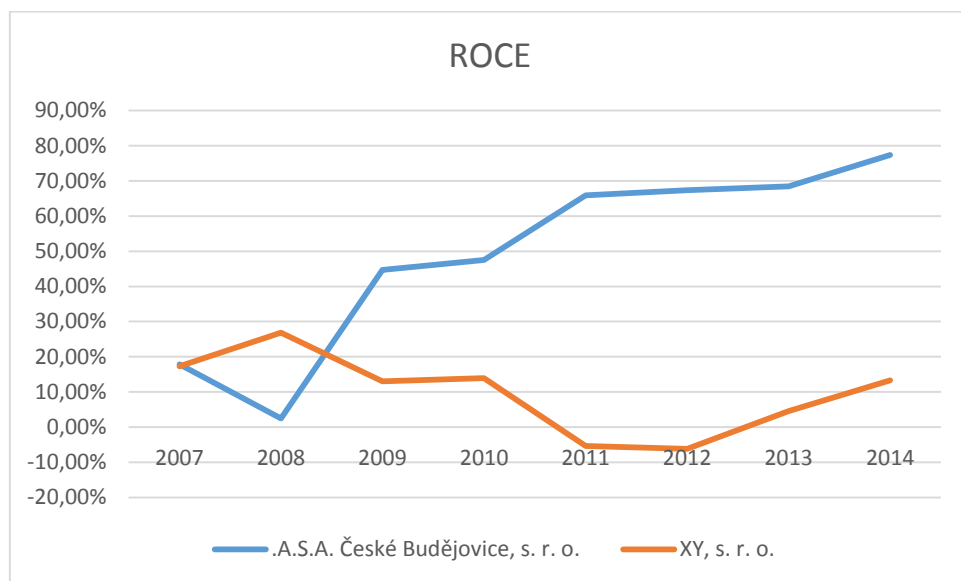
Rok	ROCE (%)	
	.A.S.A.	XY
2007	17,83	17,27
2008	2,50	26,88
2009	44,74	13,04
2010	47,54	13,94
2011	65,86	-5,33
2012	67,40	-6,17
2013	68,45	4,53
2014	77,40	13,30

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE) ukazuje, kolik provozního hospodářského výsledku podnik dosáhl z jedné koruny, kterou investovali věřitelé. V tabulce je vidět, že si lépe vede podnik v Českých Budějovicích, na rozdíl od podniku XY, s. r. o., který je v letech 2011 a 2012 v mínusu. Je to dáno ztrátou z těchto let, kdy veřejný sektor dbá spíše na vyrovnaný rozpočet (není podmínkou mít ziskový rozpočet), nežli smíšený sektor, kde se na výsledku hospodaření podílí i soukromý sektor, který ziskový rozpočet chce mít. Ztráta společnosti XY, s. r. o. je dána budováním areálu, který financoval ze svých prostředků. Naopak .A.S.A. České Budějovice, s. r. o. vykazuje vysoké hodnoty. To způsobuje vysoký vykazovaný zisk (EBIT), a také to, že společnost nemá od roku 2012 dlouhodobé závazky s dobou splatnosti delší než 5 let.

I z tohoto grafu je zcela zřejmé, že si lépe vede .A.S.A. Je pro ni důležité odkládat si prostředky do rezerv, kde vykazuje každým rokem vysoké částky. Rezervy jsou vytvářeny k pokrytí budoucích rizik a výdajů, u nichž je znám účel a je pravděpodobné, že nastanou. Společnost vytváří zákonnou rezervu na rekultivaci a následnou péči dle Zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, u kterých se provádí pravidelný kvalifikovaný odhad. Další rezervou, kterou společnost vytváří, je rezerva na daň z příjmů snižovaná o uhrazené zálohy. Podnik XY oproti společnosti .A.S.A. žádné rezervy nevykazuje, proto se v důsledku toho dostala do ztráty v roce 2011 a 2012. Růst křivky, které lze vypočítat od roku 2012 je dán dlouhodobým úvěrem.

Vývoj ukazatele rentability dlouhodobě investovaného kapitálu

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Příloha 2 – Ukazatel podílu CK (b. úvěru) na VK a ukazatel míry finanční samostatnosti

Rok	Ukazatel podílu CK (úvěru) na VK		Míra finanční samostatnosti (%)	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	0,66	0,00	44,42	61,77
2008	0,53	0,00	46,51	75,95
2009	0,46	0,06	34,21	84,68
2010	0,26	0,21	37,75	64,43
2011	0,17	0,52	27,05	78,18
2012	0,00	0,52	35,98	78,08
2013	0,00	1,27	36,14	50,59
2014	0,00	1,55	51,09	43,12

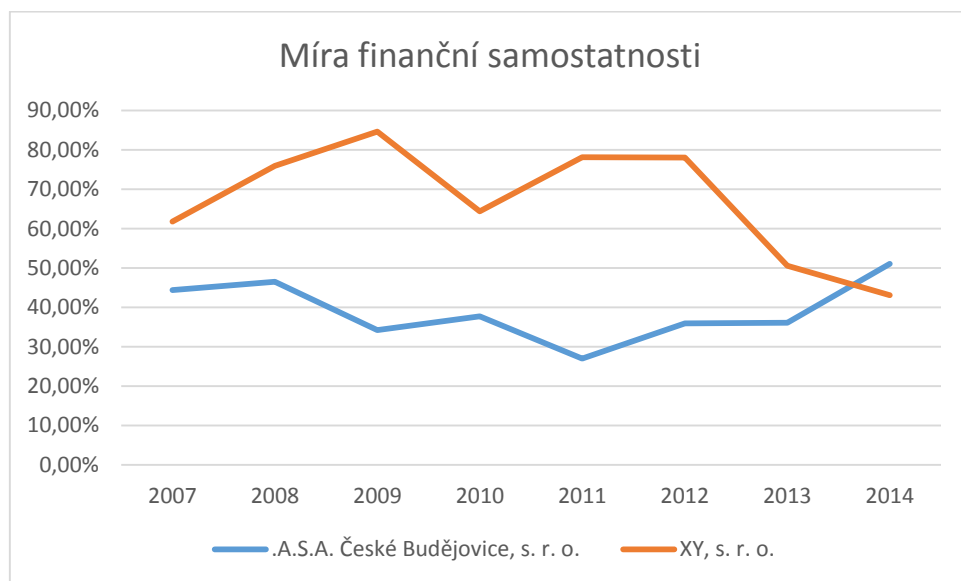
Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce lze vidět, kdy podniky vykazovaly bankovní úvěry. Hodnoty, které ukazují 0, říkají, že v těchto letech žádný podíl bankovních úvěrů na vlastním kapitálu nebyl.

Z pohledu míry finanční samostatnosti je na tom lépe podnik XY, s. r. o.

V důsledku velkého skoku mezi rokem 2012 a 2013, společnost .A.S.A. ztratila svou finanční samostatnost, jakou měla v předcházejících letech. Nezpůsobila to však změna ve vlastním kapitálu, jak by se dalo očekávat, ale změna cizího kapitálu, kde se navýšil podíl krátkodobých závazků z obchodních vztahů (z 33 073 tis. Kč na 37 912 tis. Kč). Společnost by měla své závazky splácet včas, protože potřebné prostředky k úhradě, které byly vidět v ukazatelích výnosnosti, tato společnost má.

Vývoj ukazatele míry finanční samostatnosti

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Příloha 3 – Ukazatel stavu kapitalizace

Rok	Stav kapitalizace	
	.A.S.A.	XY
2007	0,98	1,64
2008	0,94	2,62
2009	0,54	1,34
2010	0,60	2,51
2011	0,45	2,38
2012	0,53	2,64
2013	0,47	1,68
2014	0,62	1,55

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Je zde názorná ukázka toho, jak se od sebe podniky liší ve stavu kapitalizace. Podnik v Českých Budějovicích má část stálých aktiv krytý krátkodobými cizími zdroji, je tedy podkapitalizován, a naopak podnik XY, s. r. o. je překapitalizován - krátkodobá aktiva jsou kryta dlouhodobými zdroji. Podnik tak dává přednost solventnosti a stabilitě před výnosem, tudíž snižuje celkovou rentabilitu hospodaření podniku.

Aby podnik měl vyrovnané zdroje s aktivy, hodnota by optimálně měla vyjít 1, ale doporučuje se mít hodnoty nad 1 z důvodu krytí oběžného majetku dlouhodobými zdroji.

I u vázanosti zásob (běžné a pohotové likvidity) měla .A.S.A. menší hodnoty z důvodu méně vázaných prostředků. V tomto případě by si měla udržovat nějakou stabilitu a nepodstupovat takové finanční riziko, protože váže krátkodobé finanční prostředky na stálá (dlouhodobá) aktiva. Tato situace není optimální, proto by ji měla napravit dlouhodobým úvěrem, který jí pomůže ke krytí části oběžného majetku dlouhodobým zdrojem. U společnosti XY je zřetelné, že dlouhodobé zdroje pokrývají malou část oběžných aktiv, a tím si zajišťuje „polštář“ pro nenadálé situace.

Příloha 4 – Ukazatel obratu stálých aktiv

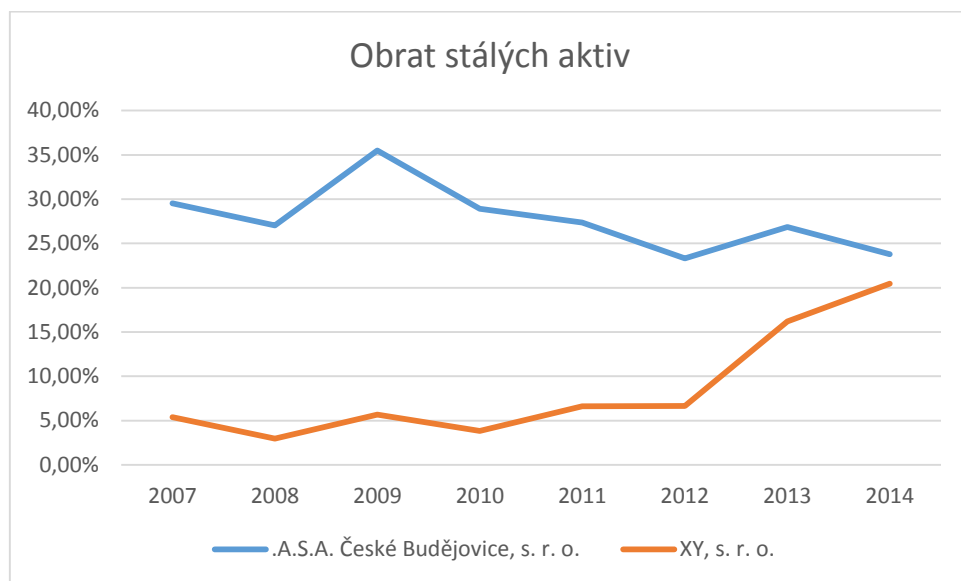
Rok	Obrat stálých aktiv (%)	
	.A.S.A.	XY
2007	29,53	5,41
2008	27,05	2,97
2009	35,50	5,70
2010	28,90	3,83
2011	27,37	6,63
2012	23,32	6,64
2013	26,84	16,20
2014	23,79	20,44

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Pokud v ukazateli obratu stálých aktiv vycházejí malá čísla, pak to znamená, že by podnik neměl již kupovat žádná dlouhodobá aktiva, tedy neinvestovat, ale naopak zvýšit jejich využití. U obou podniků je z výše uvedené tabulky zřejmé, že do stálých aktiv investovat po nějakou dobu nemusí.

Z hlediska využitelnosti byl lepší podnik XY, který se teď postupně srovnává se společností .A.S.A. Z hlediska pořízení nových aktiv prostřednictvím dotací, úvěrů nebo vlastních prostředků se očekává lepší využití strojů. Podniky by ale nějakou dobu (v rámci 3 – 5 let) neměly pořizovat nový majetek, pouze v důsledku škod, či opotřebení.

Vývoj ukazatele obratu stálých aktiv

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Příloha 5 – Provozní ukazatele

Rok	Produktivita DHM (%)		Ukazatel stupně odepsanosti (%)	
	.A.S.A.	XY	.A.S.A.	XY
2007	96,45	589,92	28,47	31,89
2008	95,08	819,63	25,71	23,99
2009	88,06	673,52	31,26	38,30
2010	95,81	685,29	27,68	26,26
2011	90,41	428,05	24,74	28,40
2012	96,70	351,47	22,11	23,33
2013	96,08	238,58	25,28	38,66
2014	93,16	205,16	21,89	41,94

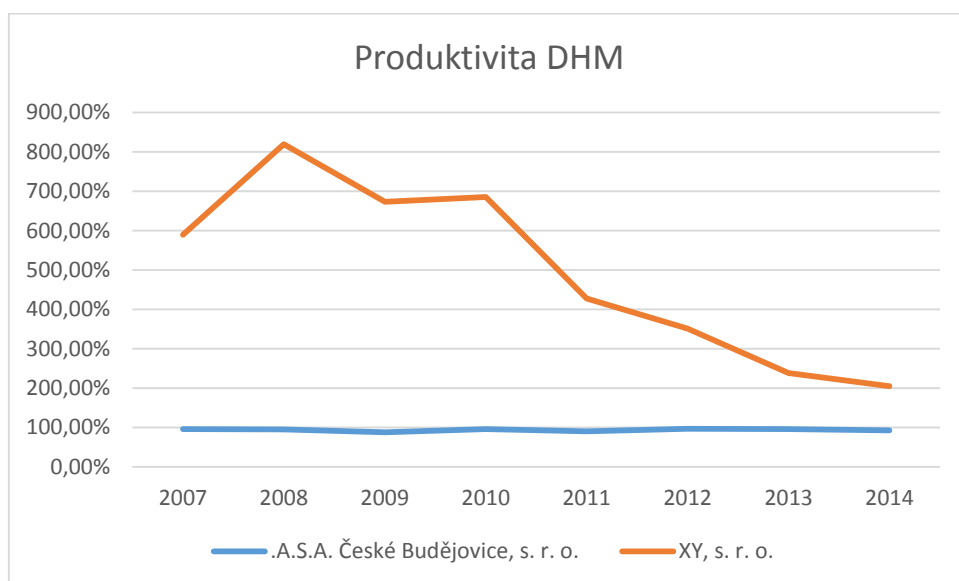
Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ukazatel produktivity dlouhodobého hmotného majetku doplňuje ukazatel obratu stálých aktiv. Zatímco se ukazatel obratu stálých aktiv zaměřuje na investice do dlouhodobého majetku, tento ukazatel se na to dívá z pohledu využití kapacity. Lépe s dlouhodobým majetkem hospodář firma XY, s. r. o., u které jsou vidět vyšší hodnoty, které by při správném využití měly být. Tomu odpovídá i graf. Naopak u podniku v Českých Budějovicích využití správné není. Lze říci, že tato společnost pořídila více dlouhodobého majetku, než ve skutečnosti potřebuje. Její využití se projevuje konstantní křivkou.

Má to spojitost s počtem zaměstnanců. I přesto, že společnost .A.S.A. snížila počet zaměstnanců, pořizovala stále více majetku (strojů). Výsledkem toho je, že se tyto stroje nevyužívají, protože jeden člověk nemůže obsloužit více strojů najednou. V tomto případě by měla společnost zvýšit počet zaměstnanců, čímž by se vyřešila využitelnost majetku, nebo odprodat stroje, se kterými se nic neděje, a které tento ukazatel zbytečně snižují.

I pro společnost XY by bylo výhodnější opět přivést více zaměstnanců, kteří by využitelnost navýšily, jako tomu bylo v předchozích letech.

Vývoj ukazatele produktivity DHM

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování

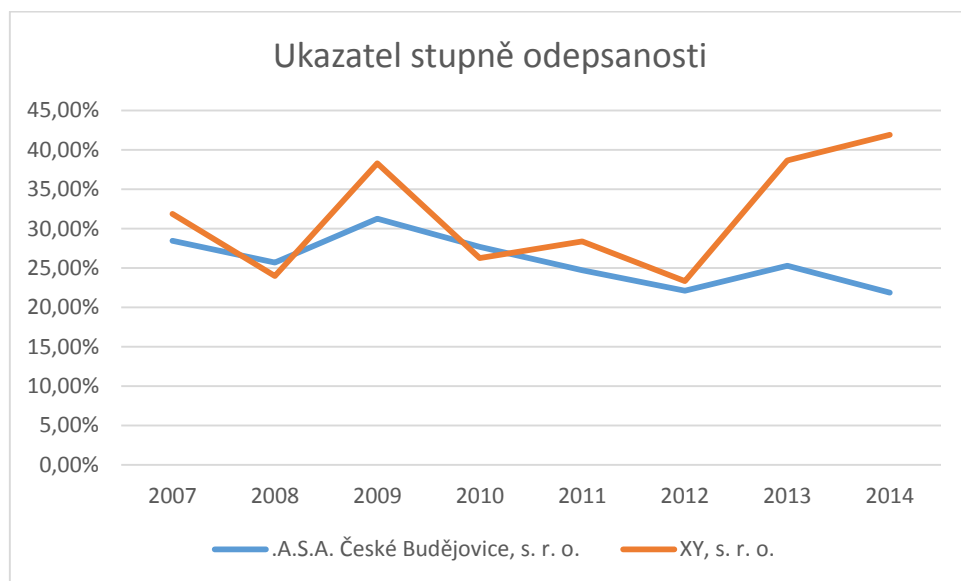
Hodnoty (u ukazatele stupně odepsanosti) v tabulce vyjadřují koeficienty, které udávají, z kolika procent je dlouhodobý majetek odepsán. Aby se zjistil tento ukazatel, bylo třeba znát hodnotu dlouhodobého majetku v pořizovacích cenách a zůstatkových cenách. Pro pořizovací cenu dlouhodobého majetku byly použity z rozvahy položky brutto, a pro zůstatkovou cenu byly převzaty z rozvahy do výpočtu netto hodnoty (neboli rozdíl brutto a korekce).

Lze soudit, že obě společnosti dbají na nové vybavení svých společností (tím jsou myšleny zejména nové stroje, auta), a tedy ani jedna ze společností nenechává stárnout svůj podnik, naopak si ho zachovávají a udržují. Fakt, že pořizují nové vybavení, nebo ho nějakým způsobem vylepšují (např. opravami), je zmíněno již ve vývoji společností v letech 2007 – 2014. Zhodnocení navyšuje pořizovací cenu majetku, a tím navyšuje i odpis.

Obě společnosti však mají různé metody odpisování, které mohou tento ukazatel ovlivňovat. Společnost XY odpisuje na základě předpokládané doby životnosti majetku, takže její odpis může být vyšší, a společnost .A.S.A. odpisuje majetek lineárně, kde jsou odpisy pořád stejně vysoké.

Pokud by .A.S.A. odpisovala stejným způsobem jako XY, tedy na základě skutečnosti, pak by její křivka mohla být odlišná.

Vývoj ukazatele stupně odepsanosti

Zdroj: Výkazy společnosti, vlastní zpracování